

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
GRUDZIEŃ 2022**

ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 411

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 411. W badaniu uczestniczyło 277 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<https://ssl-kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	6
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	6
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
III.	SUMMARY	26
III.	KONIUNKTURA W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W 2022 ROKU	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W grudniu ogólny wskaźnik koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszył swoją wartość o 2,4 pkt w porównaniu z listopadem. Wynosi ona obecnie -15,1 pkt i jest niższa od wartości z grudnia 2021 r. o 10,7 pkt. Pogorszenie się koniunktury odnotowały zarówno firmy publiczne jak i prywatne. Wartość wskaźnika dla firm publicznych zmałała o 24,9 pkt do poziomu -33,3 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 17,6 pkt. Dla przedsiębiorstw prywatnych wartość wskaźnika zmałała o 1,2 pkt i wynosi -14 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 10,1 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa miesięczne spadki wartości wskaźnika koniunktury odnotowano dla grup zatrudnienia od 51 do 250 i powyżej 500 pracowników. Wyniosły one 3,3 i 13,4 pkt. Dla grup z zatrudnieniem do 50 i od 251 do 500 pracowników wartości wskaźnika zwiększyły się o 3,3 i 1,7 pkt. W skali roku wzrost wartości wskaźnika (o 9,0 pkt) zanotowano jedynie dla grupy zakładów zatrudniających ponad 500 pracowników. Najwyższą wartość, -3,0 pkt, wskaźnik przyjął dla firm o zatrudnieniu pow. 500 pracowników, a najniższą, -17,1 pkt, dla przedsiębiorstw najmniejszych (do 50 pracowników).

3. O poprawie koniunktury informują tylko producenci półproduktów. W pozostałych głównych grupach produktowych nastąpiło jej pogorszenie. Największy spadek wartości wskaźnika IRGIND, o 10,8 pkt, odnotowano dla producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych, a najmniejszy, o 0,8 pkt, dla producentów dóbr inwestycyjnych. Najwyższą wartość, -6,2 pkt, wskaźnik przyjął dla producentów dóbr inwestycyjnych; najniższą, -22,2 pkt, dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Dla wszystkich grup zakładów wartości wskaźnika są niższe niż rok wcześniej.

4. Pogorszenie się koniunktury w skali miesiąca miało miejsce w czterech makroregionach: centralnym, południowym, wschodnim i południowo-zachodnim. W pozostałych makroregionach koniunktura uległa poprawie. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 11,1 pkt, odnotowano dla województwa mazowieckiego, a największy spadek, o 36,7 pkt, dla makroregionu centralnego. Najwyższą wartość, -2,2 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu wschodniego; najniższą, -39,1 pkt, dla makroregionu centralnego. Roczny spadek wartości wskaźnika nie odnotowano tylko dla makroregionu wschodniego.

5. W grudniu pogłębiła się dekonunktura, która trwa już ponad półtora roku. Kierunki zmian wartości sald bilansowych były jednak różne. Wzrosły poziomy produkcji, zamówień krajowych, cen wyrobów gotowych i ich zapasów. Zmałały wielkości zamówień eksportowych i zatrudnienia. Nieznacznie poprawiła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw oraz ich opinie nt. ogólnej sytuacji w gospodarce polskiej. Wartość salda odpowiedzi na to ostatnie pytanie ankiety pozostaje najniższym spośród wszystkich. Utrzymują się również niskie, ujemne wartości sald prognostycznych.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyła się w ciągu miesiąca o 6,6 pkt i wynosi -10,1 pkt. Wzrost odnotowały tylko firmy prywatne. Wartość salda ogółem jest niższa od wartości sprzed roku o 11 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu produkcji miał miejsce u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zwiększyła się o 14,7 pkt), a spadek zanotowali tylko producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 3,4 pkt). Spodziewany jest spadek wielkości produkcji w najbliższych miesiącach.

7. Poziom zamówień ogółem nieznacznie wzrósł (o 0,5 pkt, do wysokości -19,9 pkt). O wzroście informują tylko firmy prywatne. Obecna wartość salda ogółem jest niższa od wartości sprzed roku o 14,1 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu zamówień odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wyższa niż w listopadzie o 19,2 pkt), a największy spadek – w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 7,5 pkt). Przewidywany jest spadek wielkości zamówień ogółem w kolejnych miesiącach.

8. Wielkość zamówień eksportowych zmniejszyła się. Wartość salda w ciągu miesiąca zmalała o 3,5 pkt, do poziomu -18,6 pkt. O spadku salda informują tylko firmy publiczne. Obecna wartość salda ogółem jest niższa od wartości sprzed roku o 0,3 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych spadek wielkości zamówień eksportowych miał miejsce wyłącznie w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się o 28,2 pkt), a największy wzrost odnotowali producenci dóbr inwestycyjnych (o 10,9 pkt). Firmy spodziewają się wzrostu poziomu zamówień eksportowych w nadchodzących miesiącach.

9. Poziom zapasów wyrobów gotowych zwiększył się w grudniu o 7,2 pkt. Wzrost odnotowały zarówno firmy publiczne jak i prywatne. Obecna wartość salda ogółem, 4,4 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zapasów miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 12,2 pkt), a najmniejszy w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 3,6 pkt). Ankietowani przewidują spadek poziomu zapasów wyrobów gotowych w najbliższym okresie.

10. Poziom cen producentów wzrósł. Wzrost w skali miesiąca wyniósł 9,4 pkt. O wzroście informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Obecna wartość salda ogółem, 43,1 pkt, pomimo wzrostu jest niższa niż przed rokiem o 10,8 pkt. Wzrost ogólnego poziomu cen jest skutkiem wzrostu poziomu cen producentów półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 20,6 pkt). Poziom cen w pozostałych głównych grupach produktowych obniżył się; najbardziej, o 3,1, poziom cen dóbr inwestycyjnych. Prognozowany jest dalszy wzrost ogólnego poziomu cen wyrobów gotowych w kolejnych miesiącach.

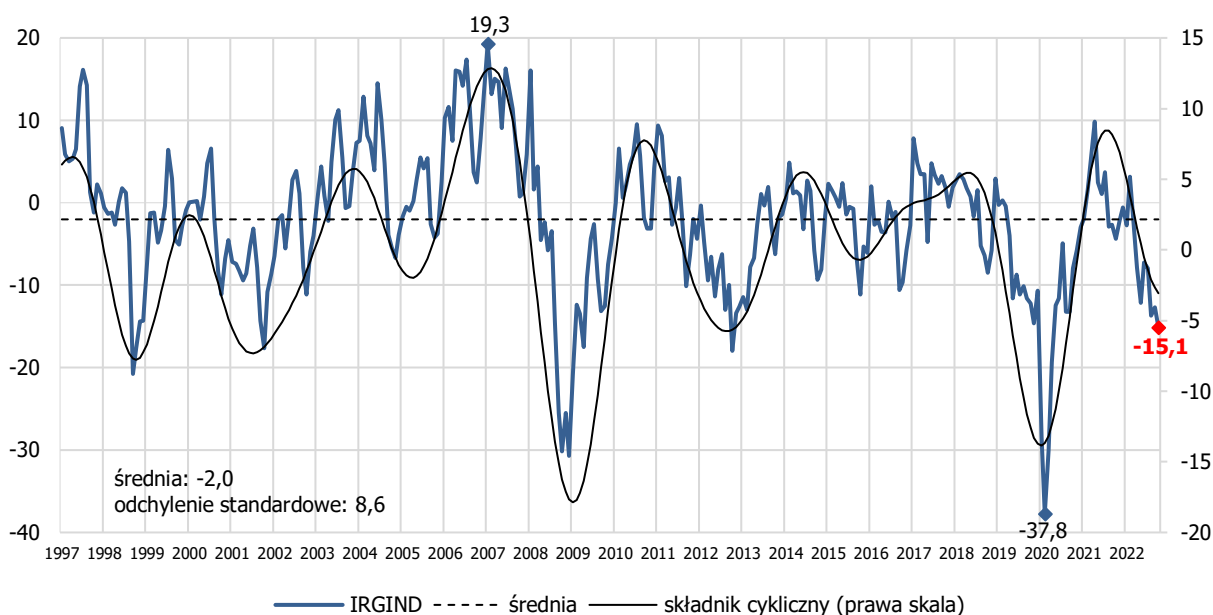
11. Poziom zatrudnienia obniżył się o 0,2 pkt. Wartość salda, równa -3,4 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 6,1 pkt. Spadek wielkości zatrudnienia odnotowały tylko firmy prywatne. W publicznych poziom zatrudnienia nie zmienił się. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zatrudnienia miał miejsce u producentów półproduktów (o 10,8 pkt), a największy wzrost – u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 38,7 pkt). Przewiduje się dalszy, znaczny spadek wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw nieznacznie się poprawiła. Poprawę odnotowały tylko zakłady publiczne. Saldo ogółem zwiększyło swoją wartość w ciągu miesiąca o 0,6 pkt, do wysokości -18,9 pkt. W skali roku jednak odnotowano jego spadek o 8,0 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej poprawiła się sytuacja finansowa producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda wzrosła o 12,9 pkt), a pogorszenie odnotowali jedynie producenci półproduktów (o 11,1 pkt). Firmy spodziewają się pogorszenia się swojej sytuacji finansowej w najbliższej przyszłości.

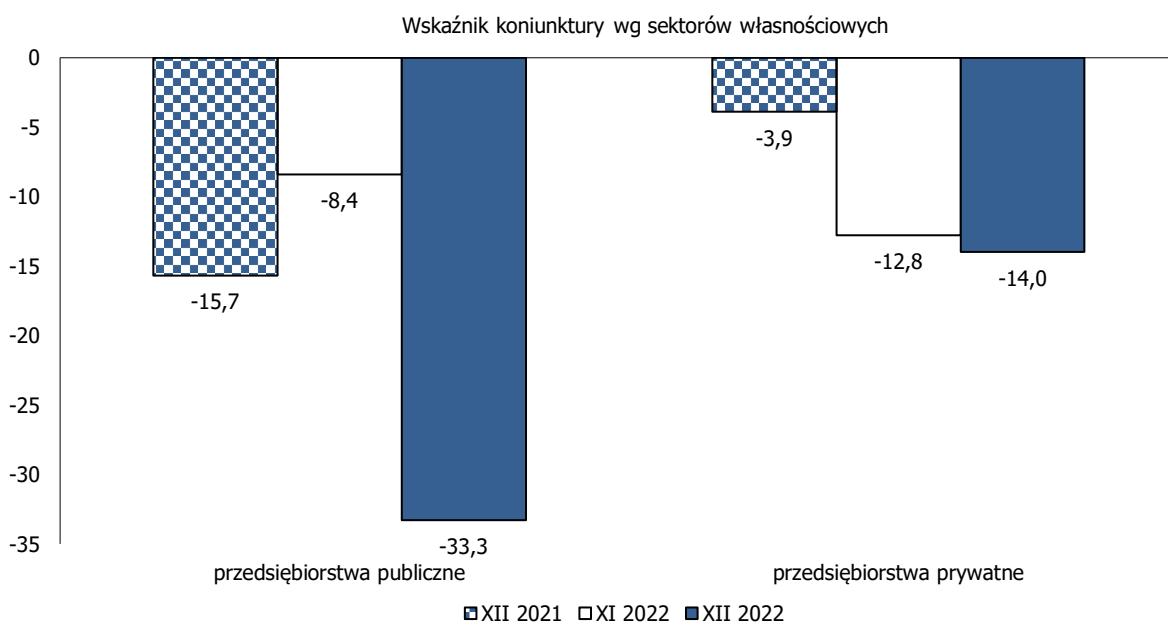
13. Saldo odpowiedzi na pytanie o ogólną ocenę sytuacji gospodarczej w kraju w ciągu miesiąca zwiększyło swoją wartość o 3,6 pkt. Obecnie wynosi ona -68 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 18,5 pkt. Lepiej stan gospodarki oceniają firmy prywatne i publiczne. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej poprawiły się opinie producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wzrost wartości salda o 8,9 pkt), a najbardziej pogorszyły oceny producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 28,3 pkt). Zdaniem uczestników badania, w najbliższych miesiącach ogólna sytuacja gospodarcza w Polsce ulegnie pogorszeniu.

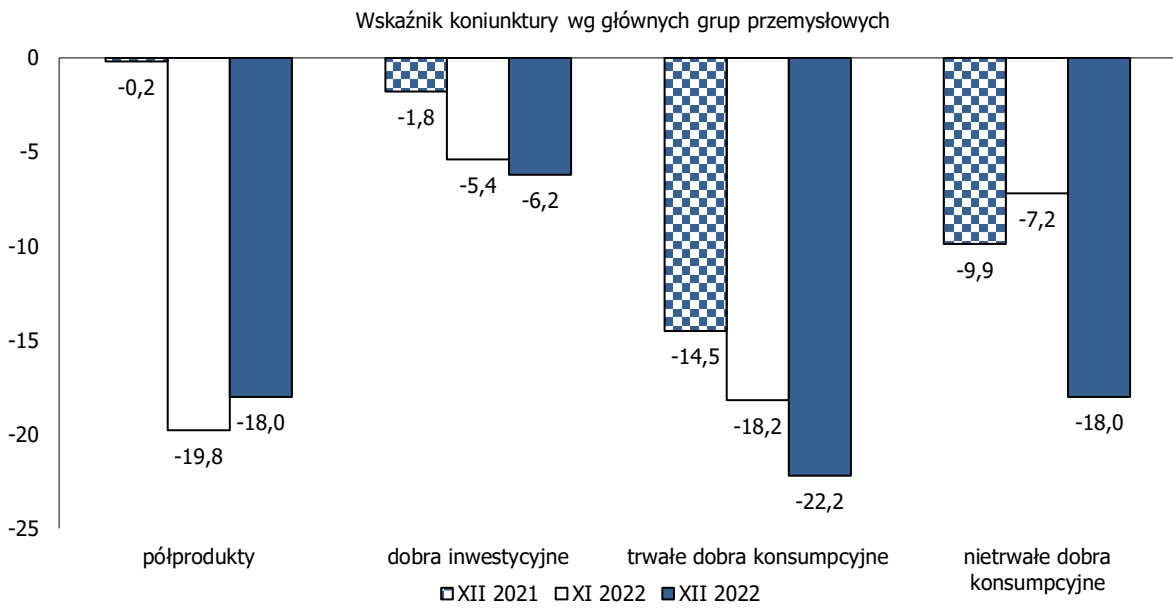
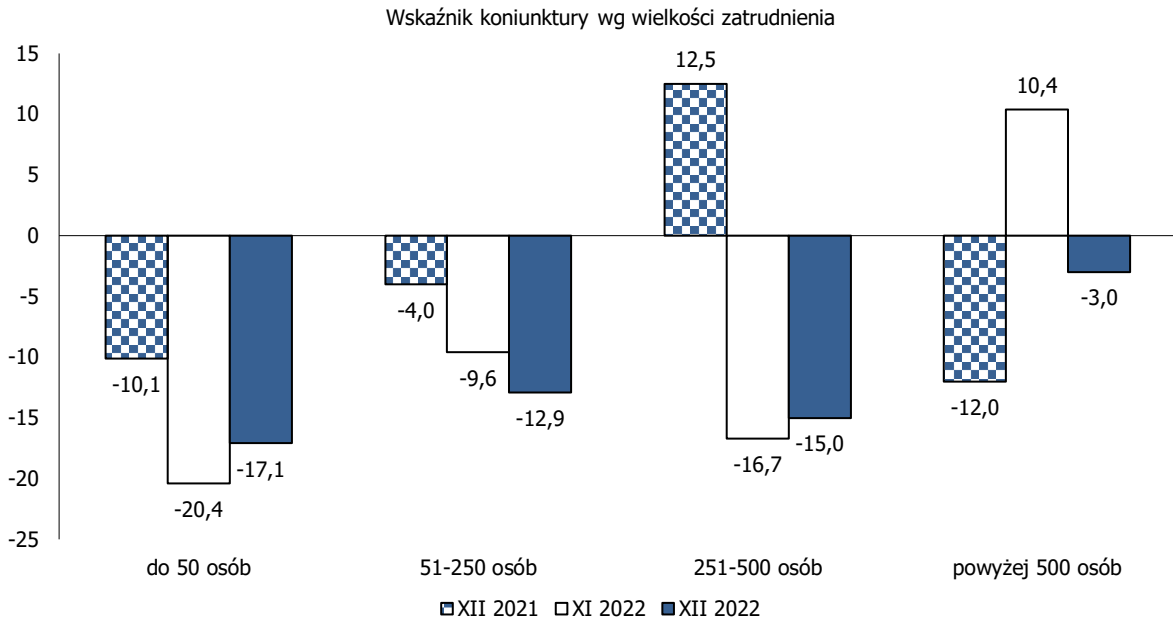
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

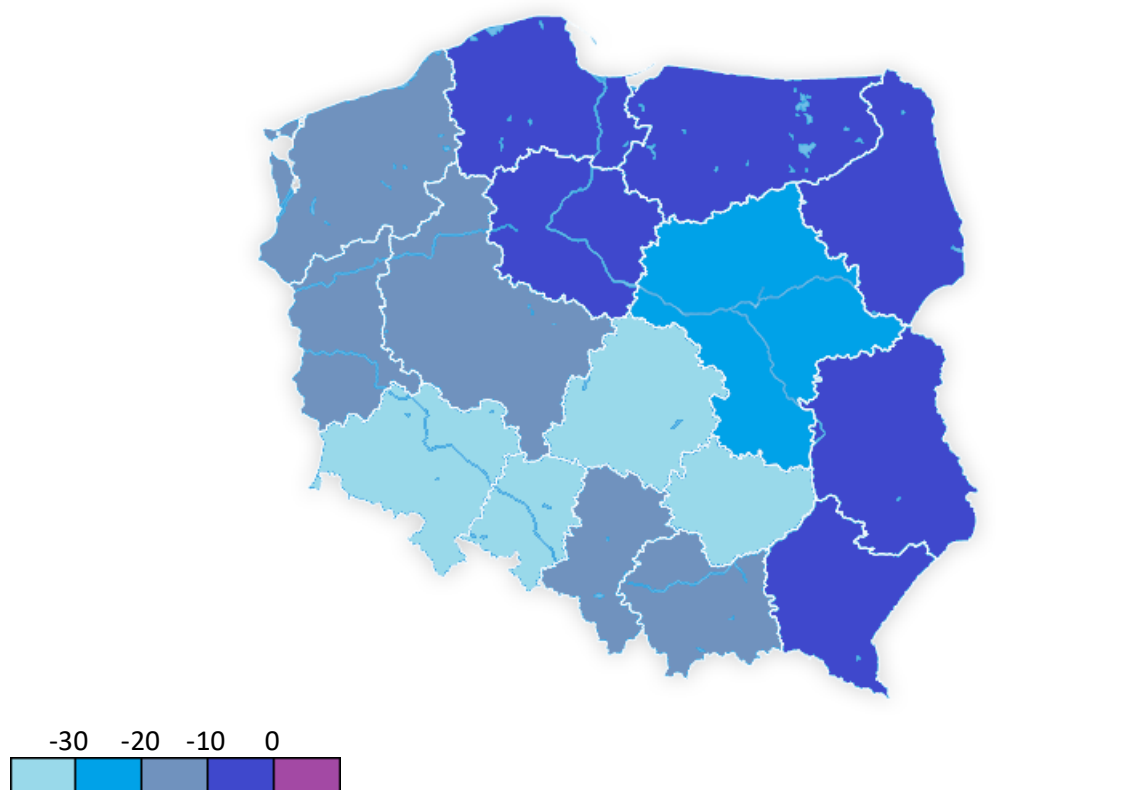


składowe salda	XII'21	VIII'22	IX'22	X'22	XI'22	XII'22
1. wielkość produkcji – przewidywania	-5,3	-5,9	-11,8	-21,5	-20,4	-21,0
2. wielkość zamówień – stan	-5,8	-15,2	-18,2	-21,5	-20,4	-19,9
3. zapasy - stan	2,0	0,7	-6,1	-1,8	-2,8	4,4
wskaźnik koniunktury (IRGIND)	-4,4	-7,3	-8,0	-13,7	-12,7	-15,1



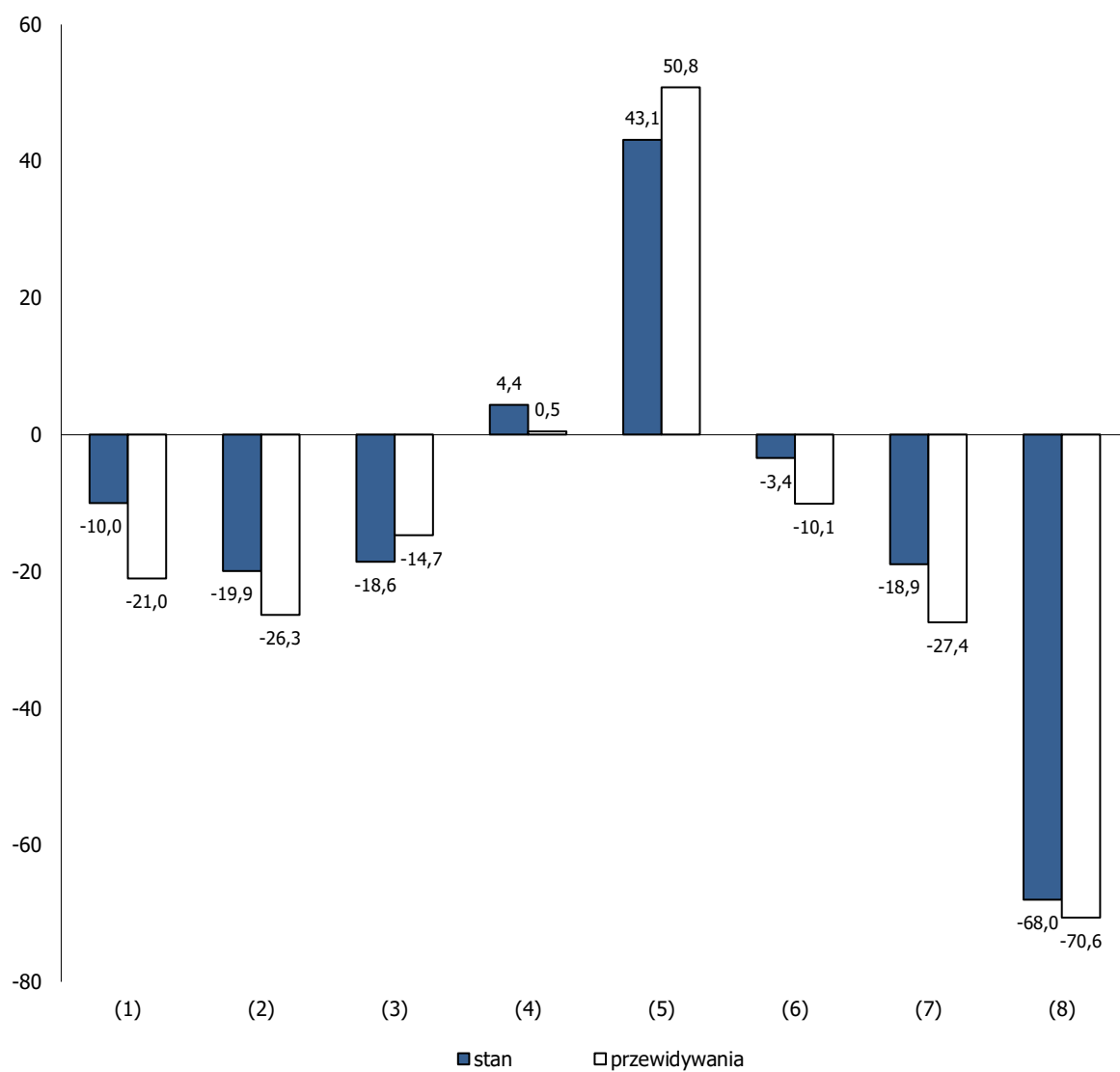


Wskaźnik koniunktury wg makroregionów



	XII 2021	XI 2022	XII 2022
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-13,0	-12,1	-19,4
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-16,9	-22,3	-18,9
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	2,9	-5,7	-30,6
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	0,7	-12,9	-3,2
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-14,2	-2,4	-39,1
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-3,4	2,6	-2,2
Województwo mazowieckie	-7,2	-33,4	-22,3

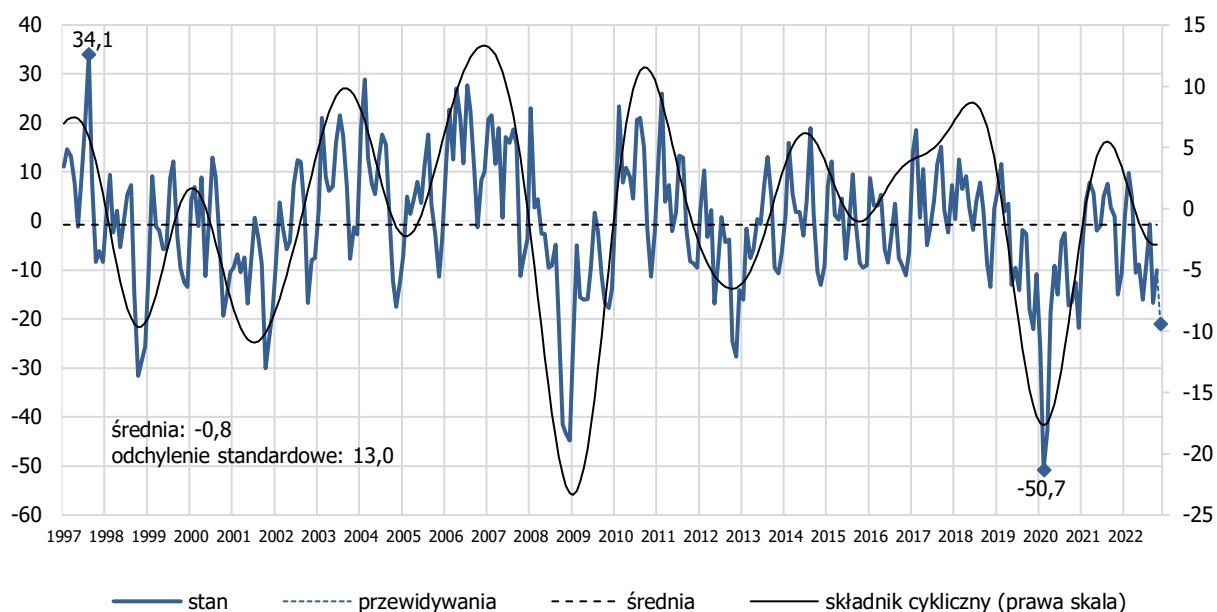
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD



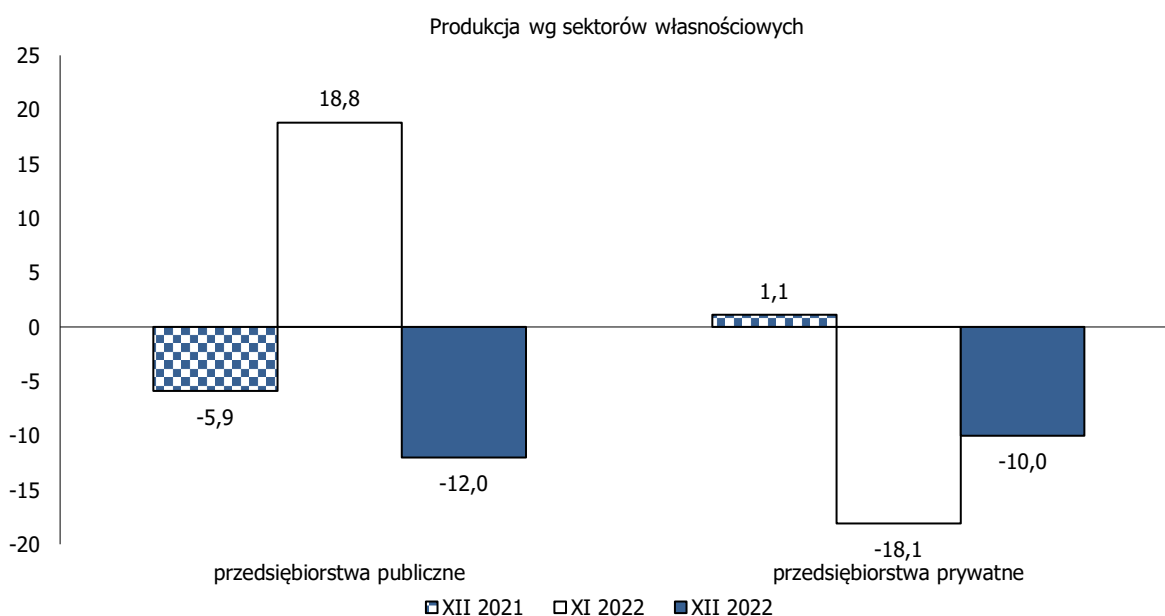
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

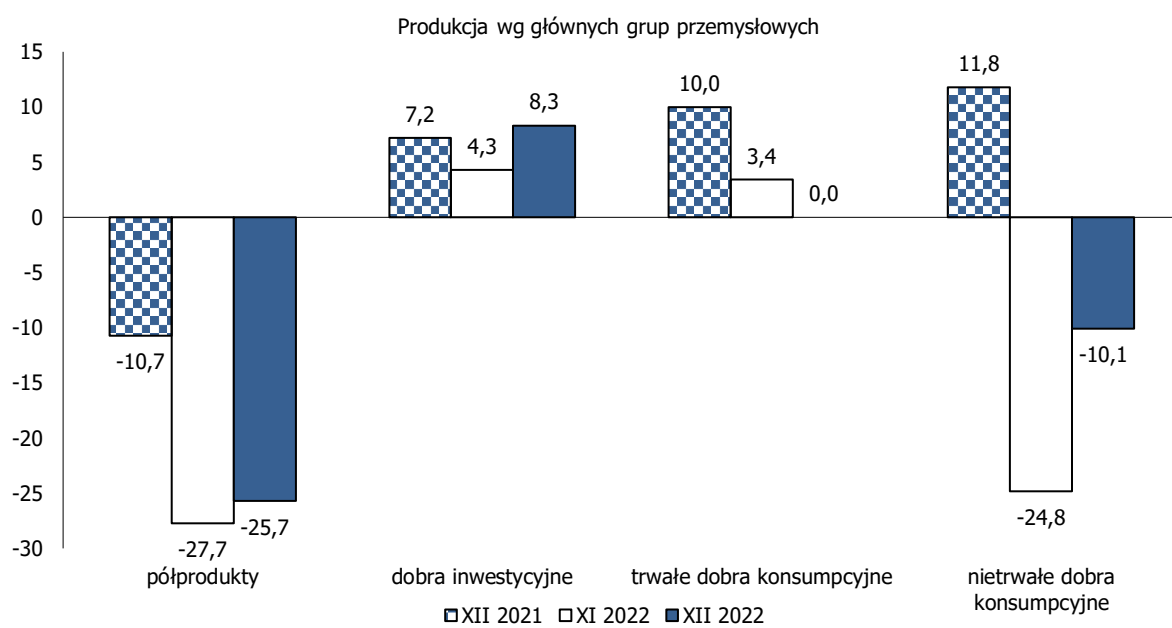
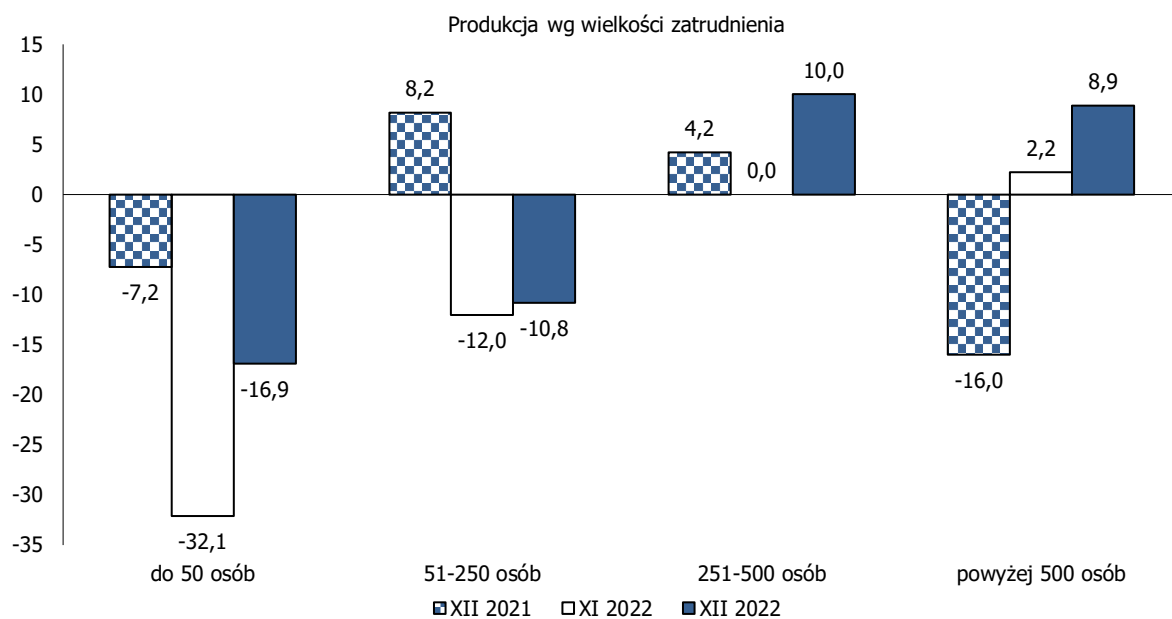
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

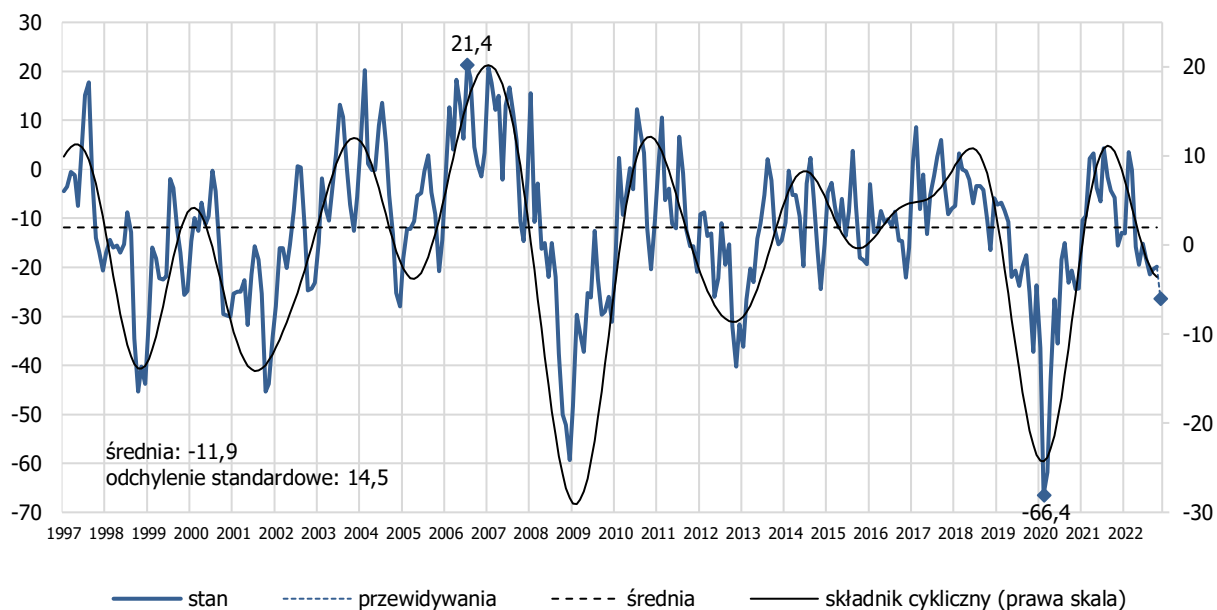


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
wzrost	23,7	18,3	21,7	15,3	20,9	16,8
brak zmiany	53,5	53,9	55,8	52,7	48,0	45,4
spadek	22,8	27,7	22,4	32,0	31,0	37,8
saldo	0,9	-9,4	-0,7	-16,7	-10,1	-21,0

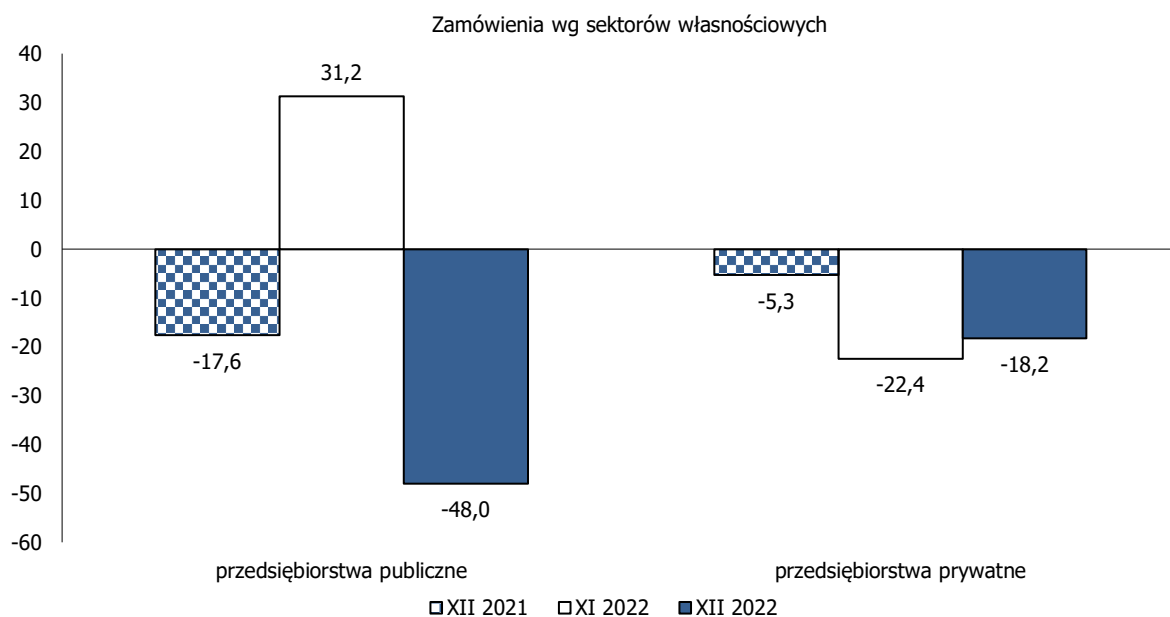


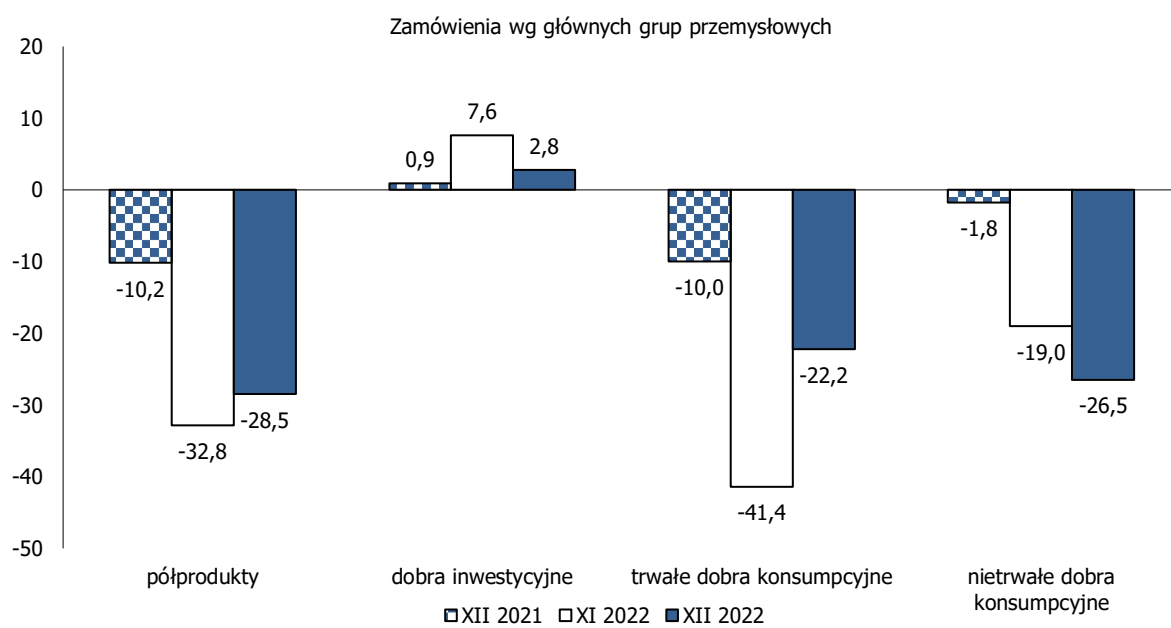
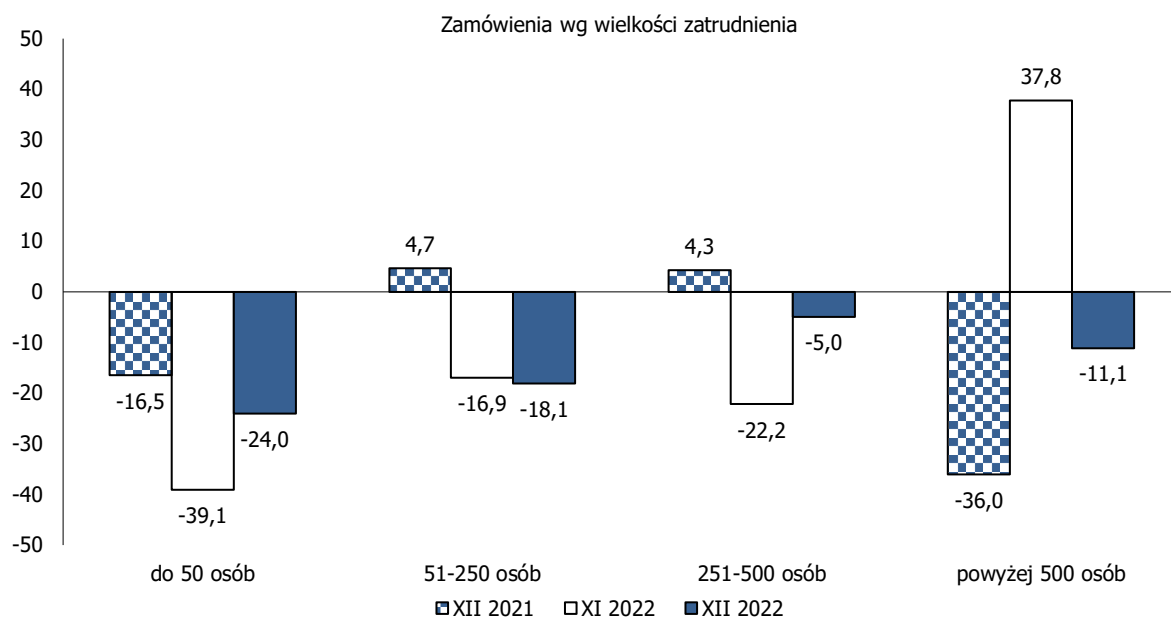


2. Zamówienia ogółem

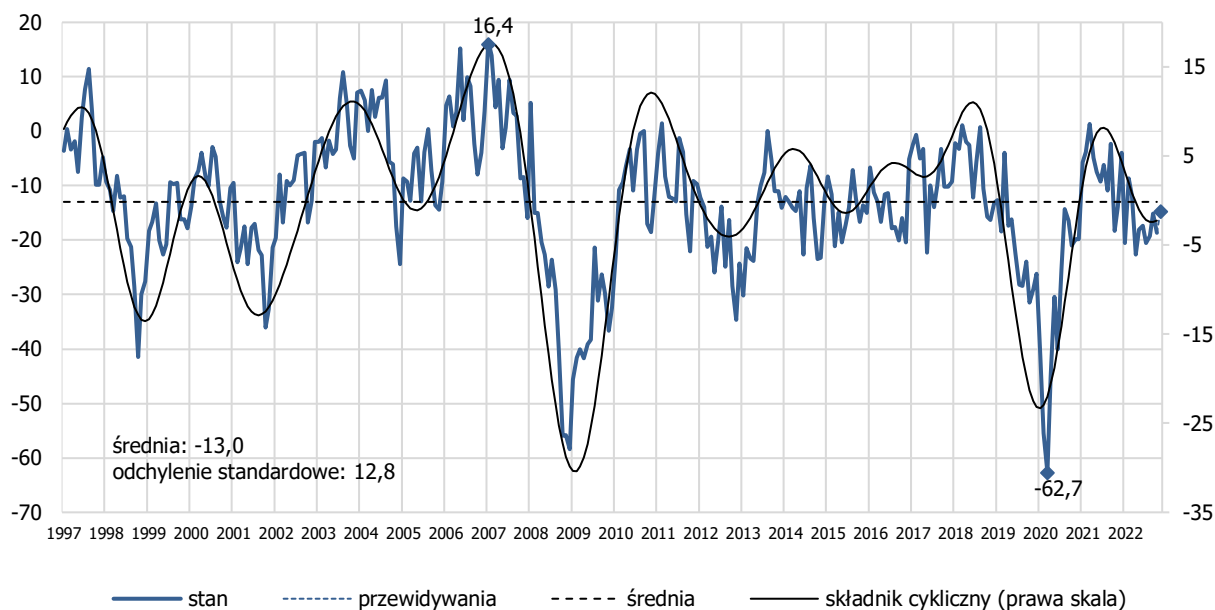


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
wzrost	21,8	16,4	13,5	17,9	17,1	13,8
brak zmiany	50,6	48,9	51,6	43,9	46,0	46,1
spadek	27,6	34,6	35,0	38,3	37,0	40,1
saldo	-5,8	-18,2	-21,5	-20,4	-19,9	-26,3

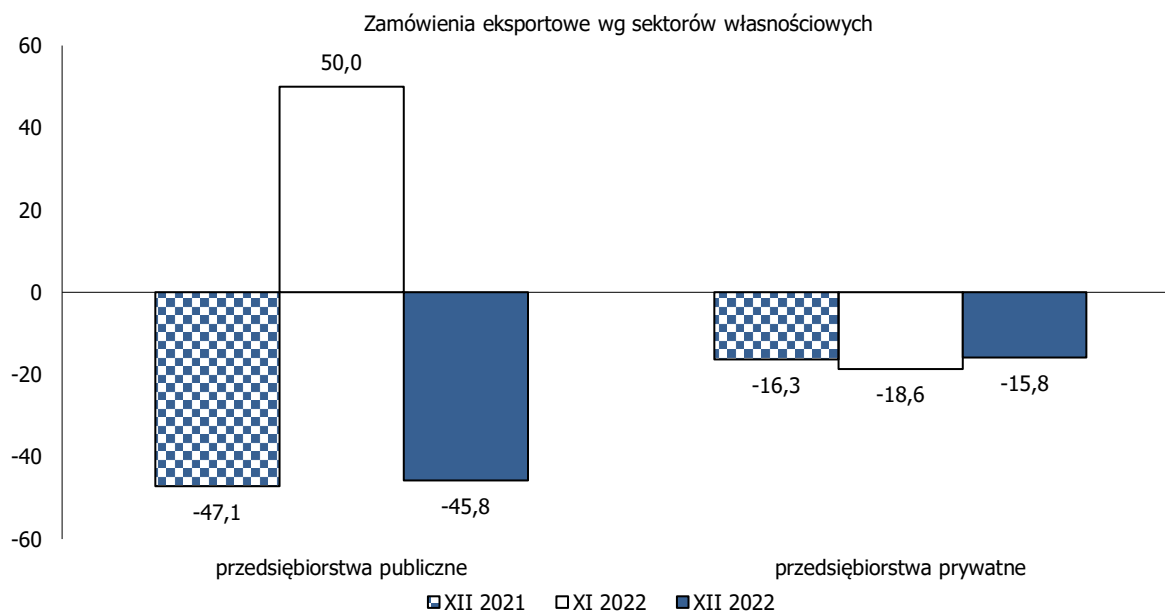


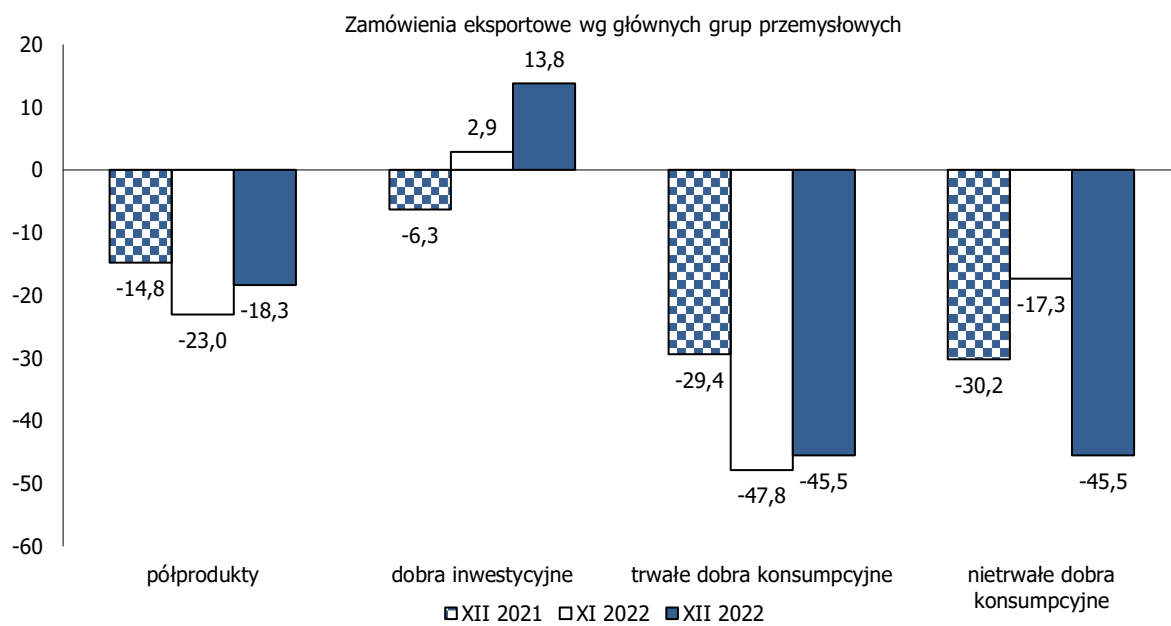
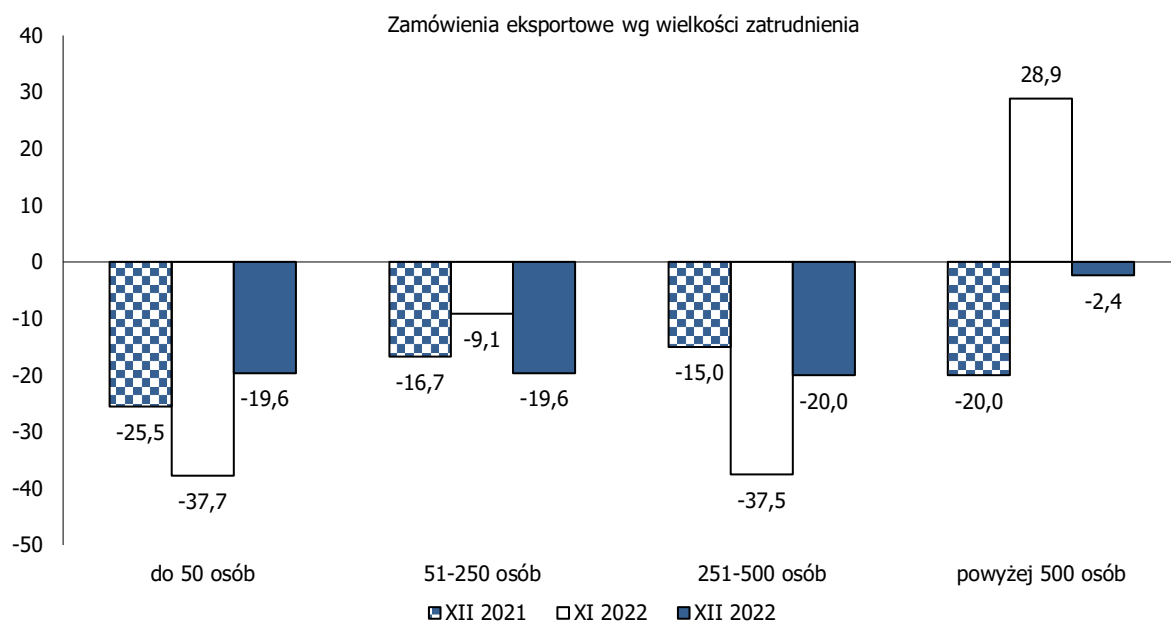


3. Zamówienia eksportowe

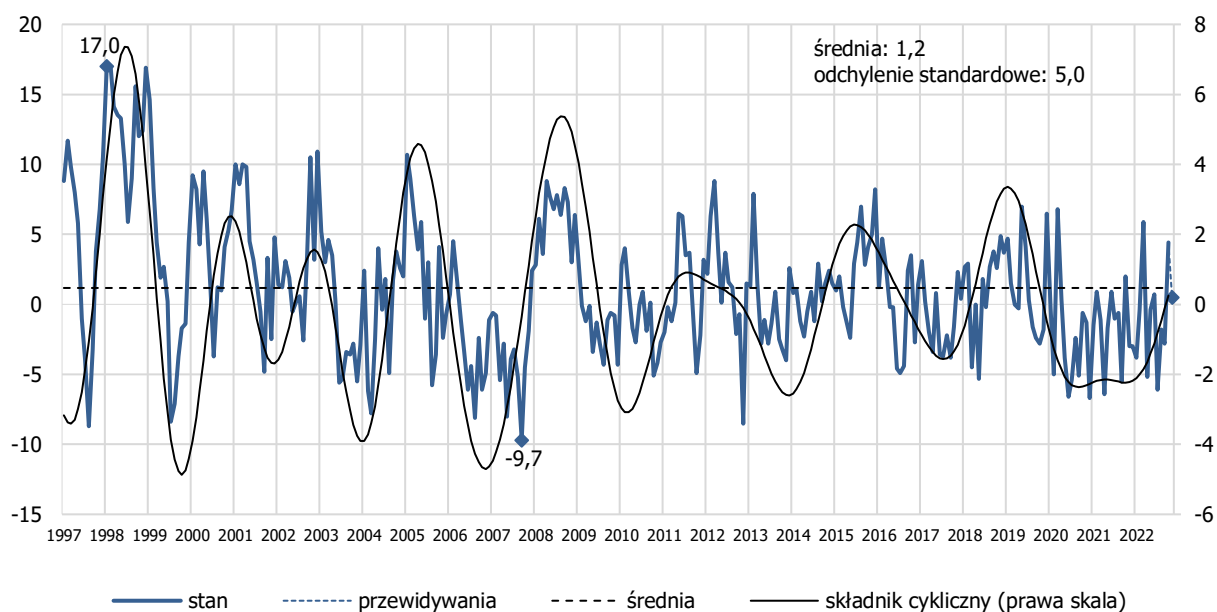


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
wzrost	13,7	10,6	15,5	18,3	12,5	18,9
brak zmiany	54,2	58,2	49,8	48,2	56,4	47,5
spadek	32,1	31,2	34,7	33,5	31,1	33,6
nie dotyczy	27,5	22,6	59,0	23,0	27,7	27,9
saldo	-8,3	-20,5	-19,2	-15,1	-18,6	-14,7

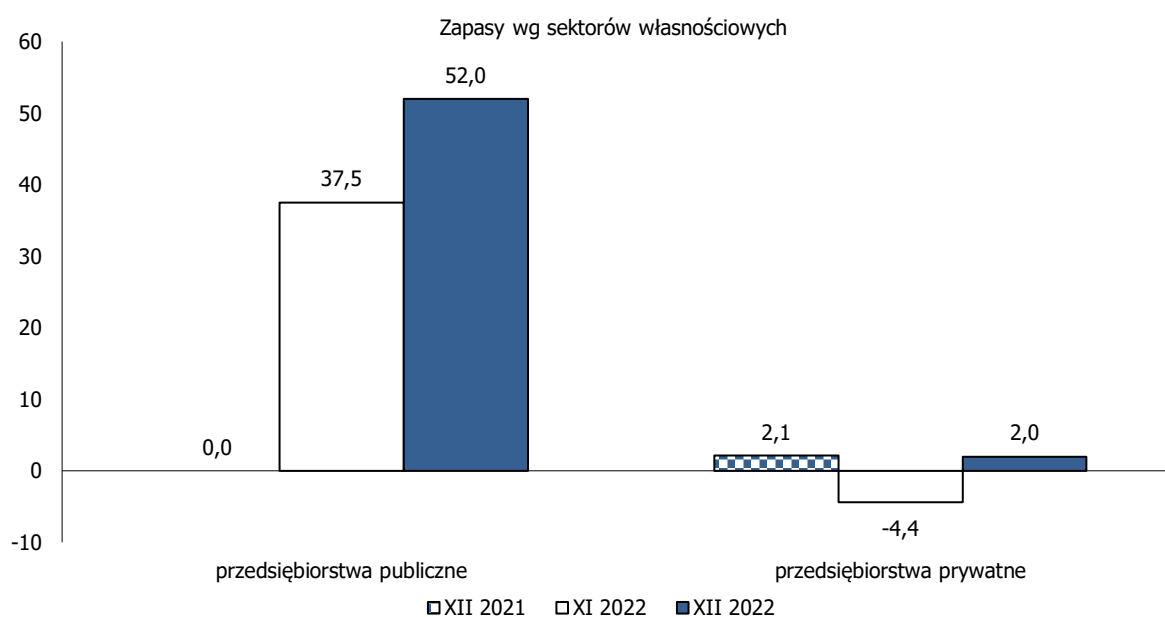


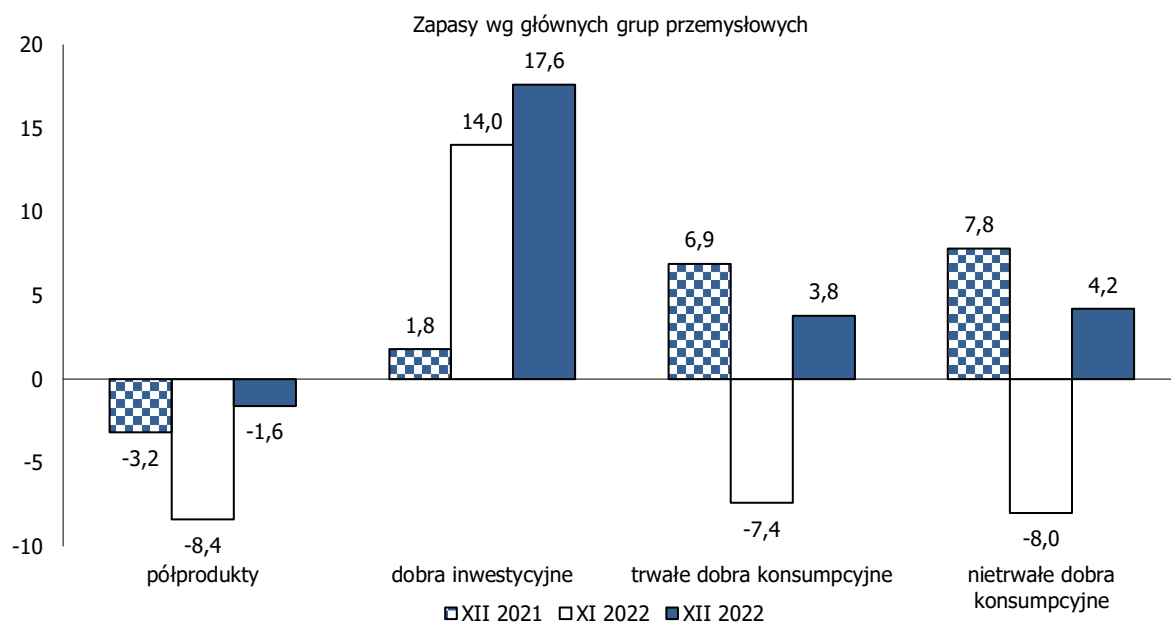
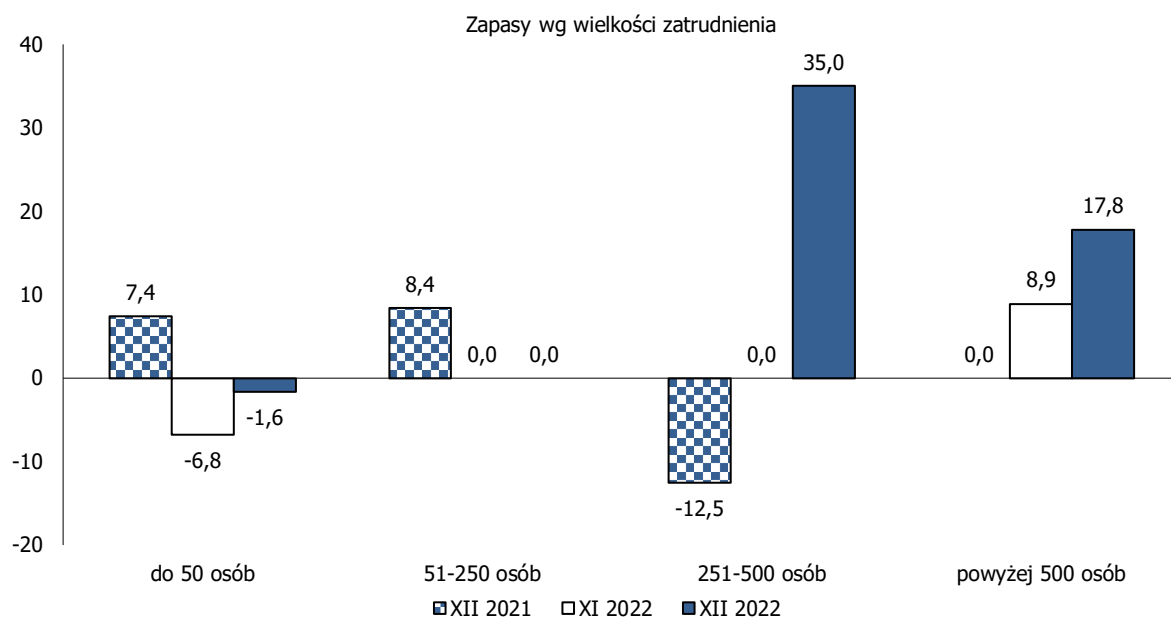


4. Zapasy

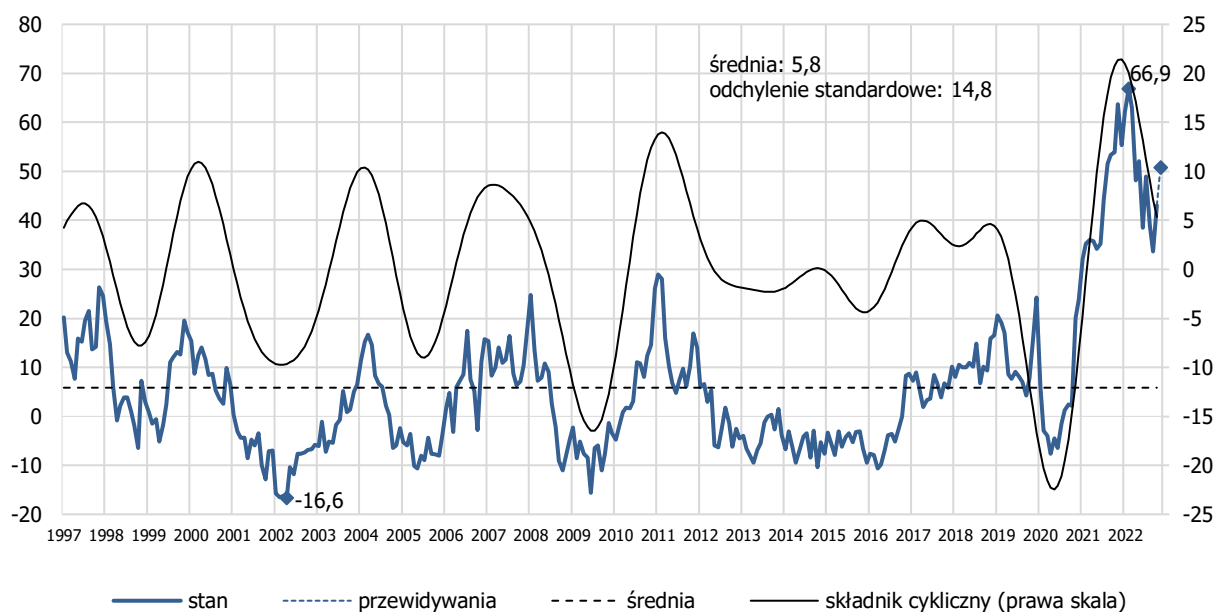


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
wzrost	19,2	12,8	15,6	15,1	21,0	15,6
brak zmiany	63,7	68,4	66,9	66,9	62,5	69,3
spadek	17,2	18,8	17,5	18,0	16,6	15,1
saldo	2,0	-6,1	-1,8	-2,8	4,4	0,5

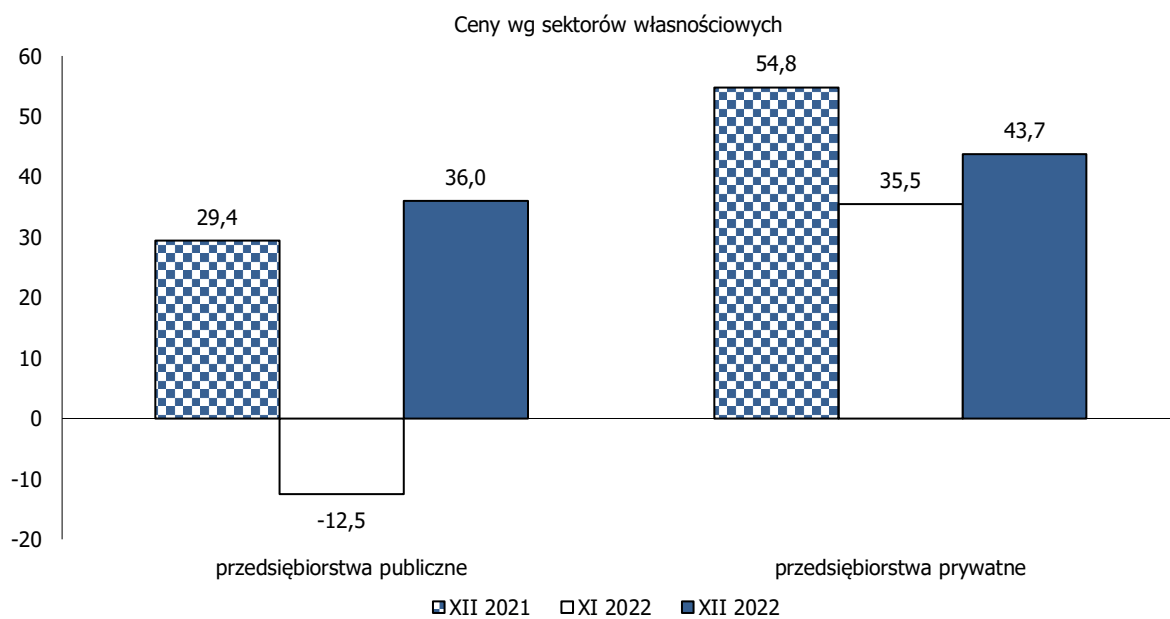


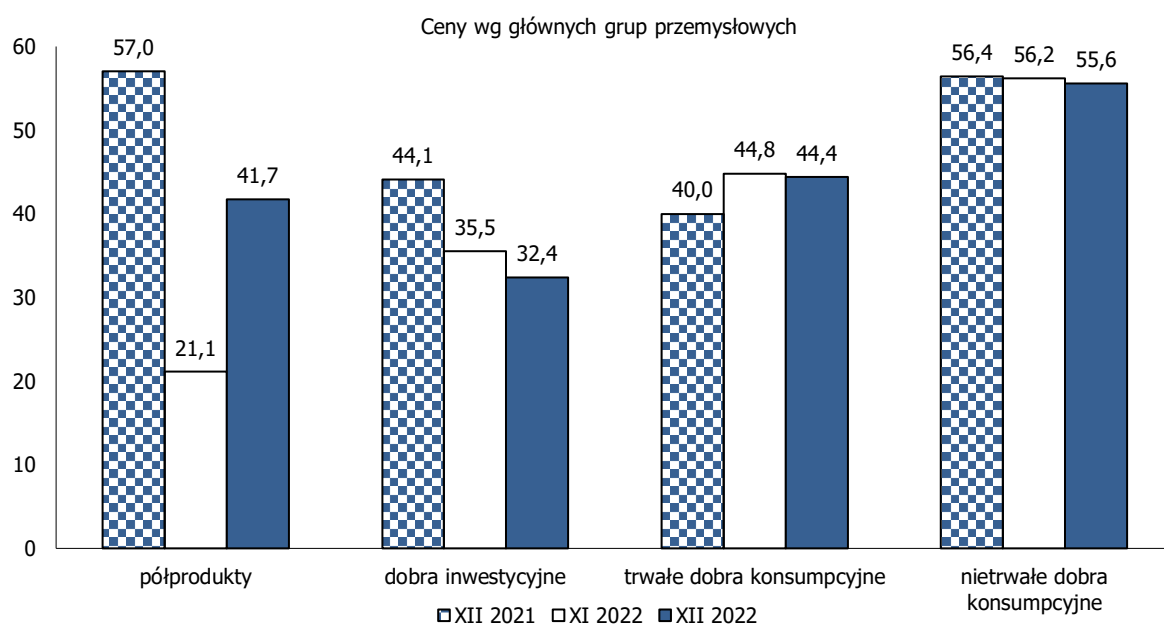
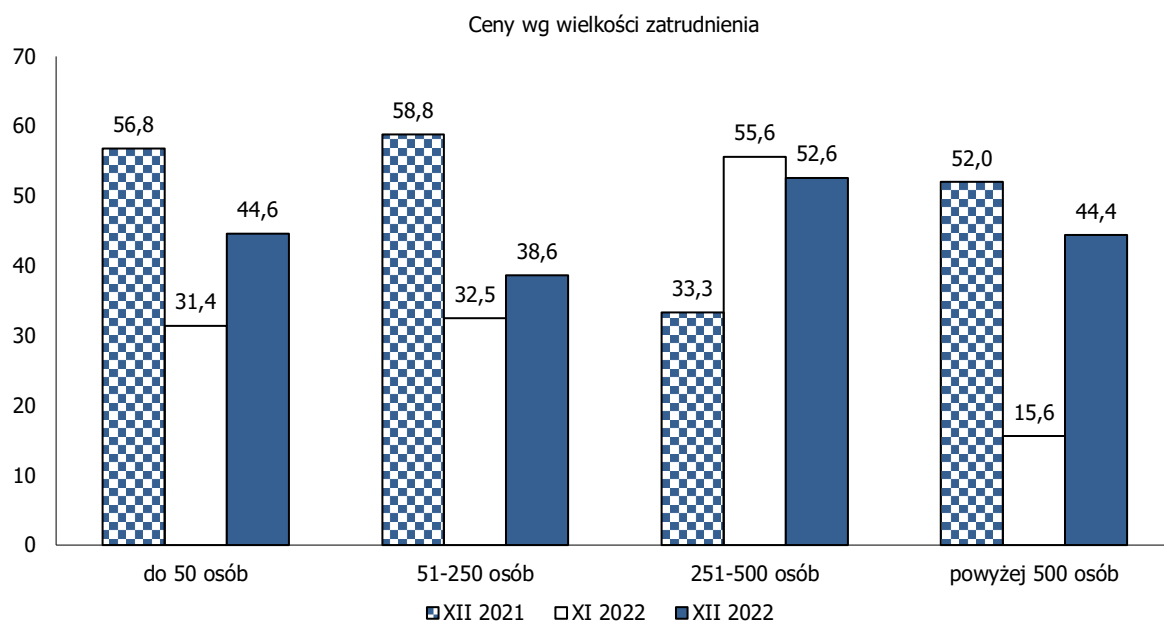


5. Ceny

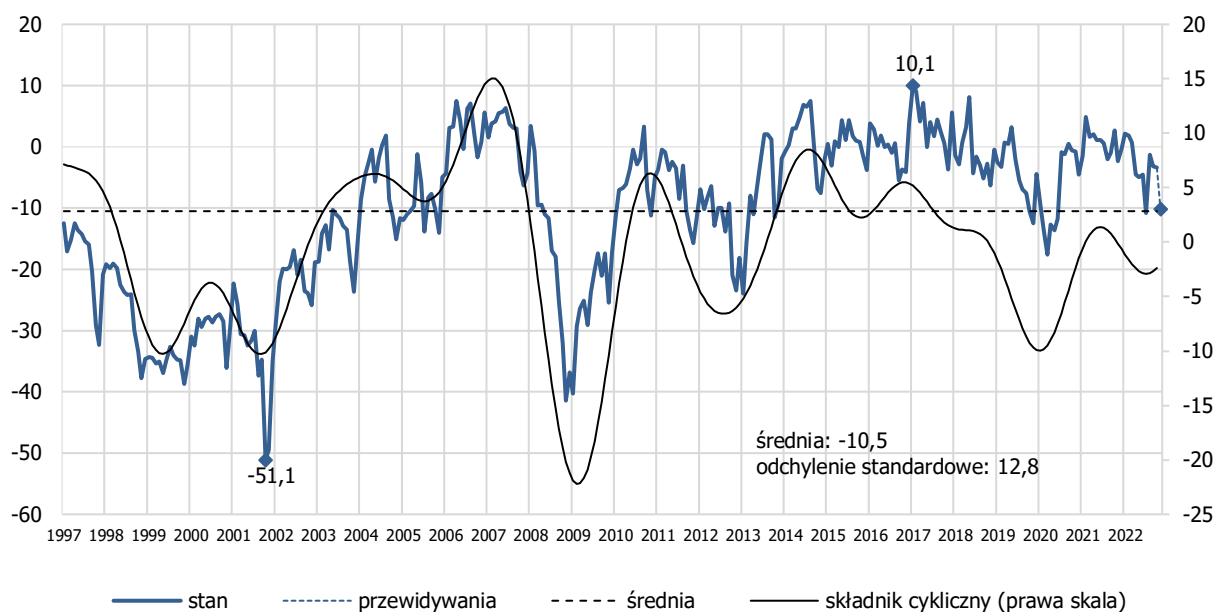


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
wzrost	54,8	51,9	43,4	40,9	46,5	56,1
brak zmiany	44,3	45,3	52,1	51,9	50,0	38,6
spadek	0,9	2,8	4,5	7,2	3,5	5,3
saldo	53,9	49,0	38,9	33,7	43,1	50,8

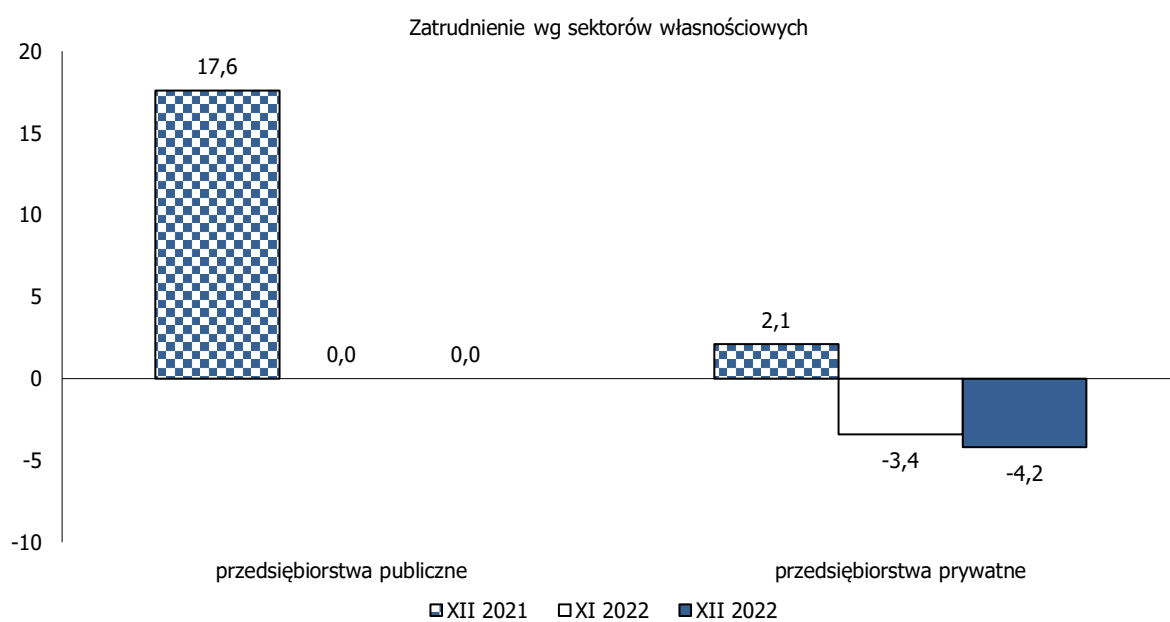


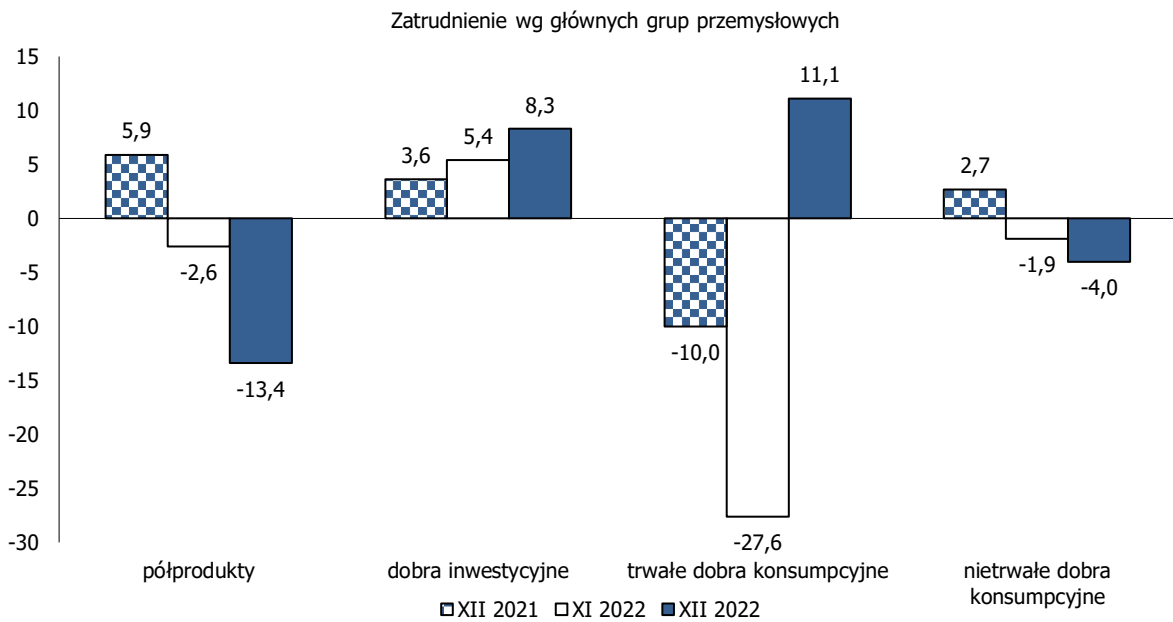
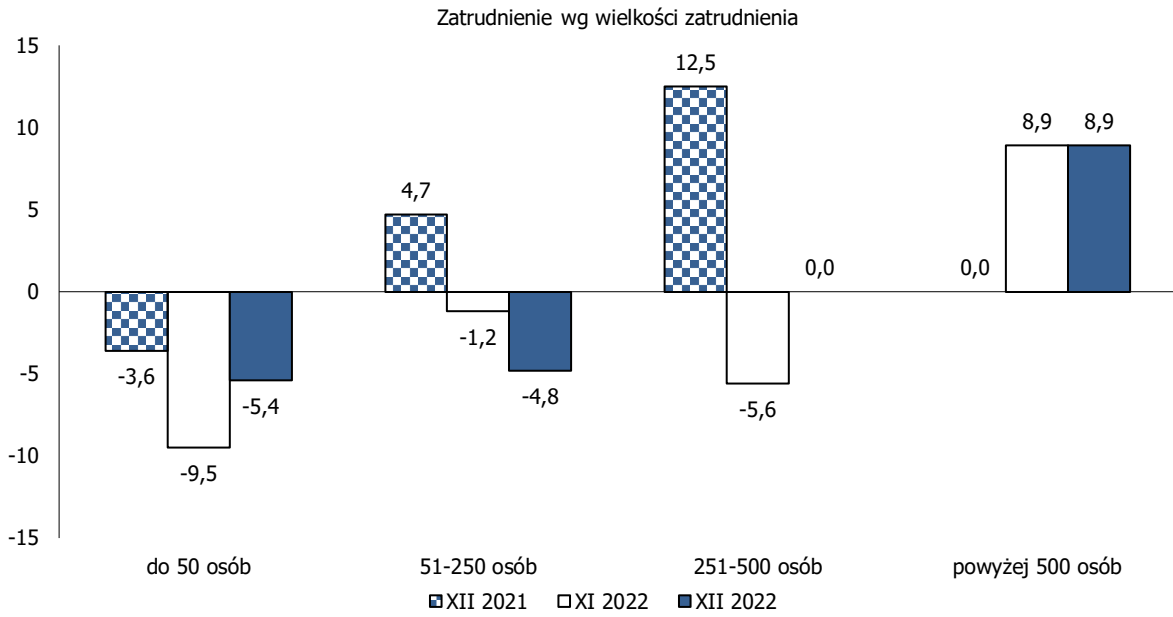


6. Zatrudnienie

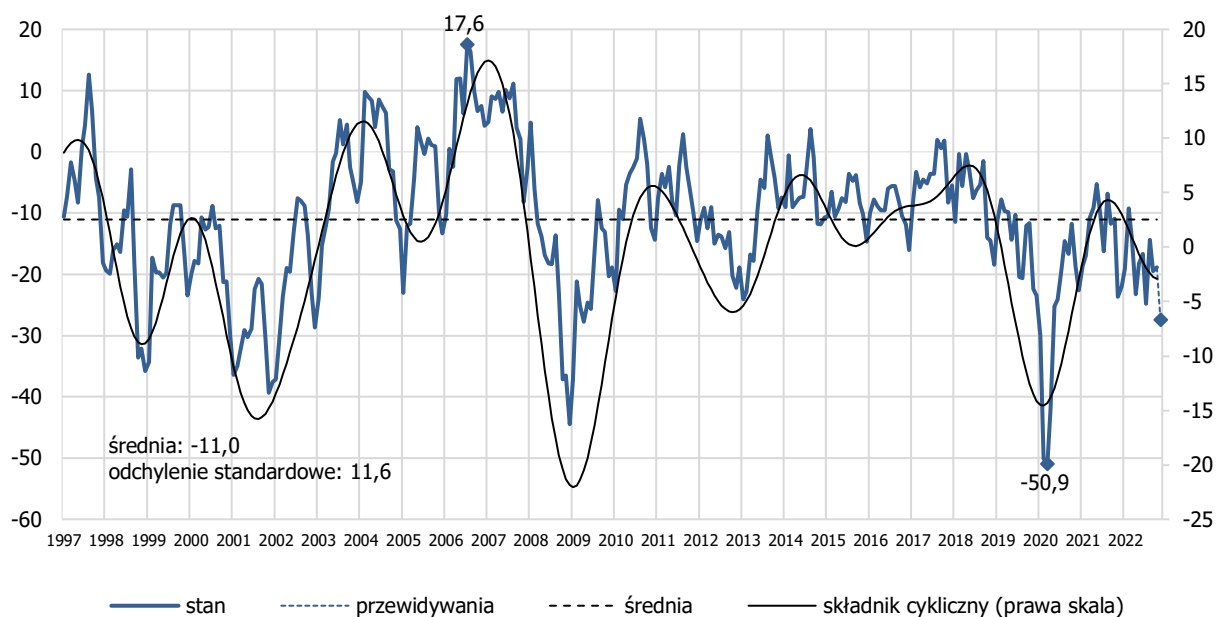


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
wzrost	13,7	8,1	12,6	10,7	11,3	9,9
brak zmiany	75,2	73,0	73,5	75,4	74,0	70,0
spadek	11,1	18,9	13,9	13,9	14,7	20,0
saldo	2,7	-10,8	-1,3	-3,2	-3,4	-10,1

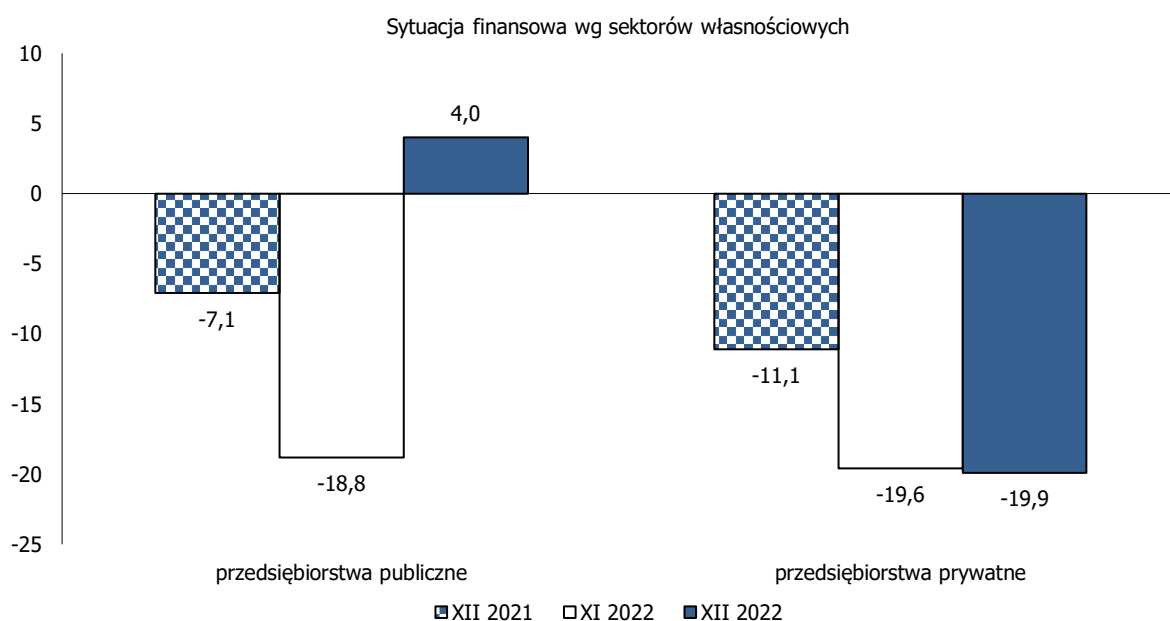


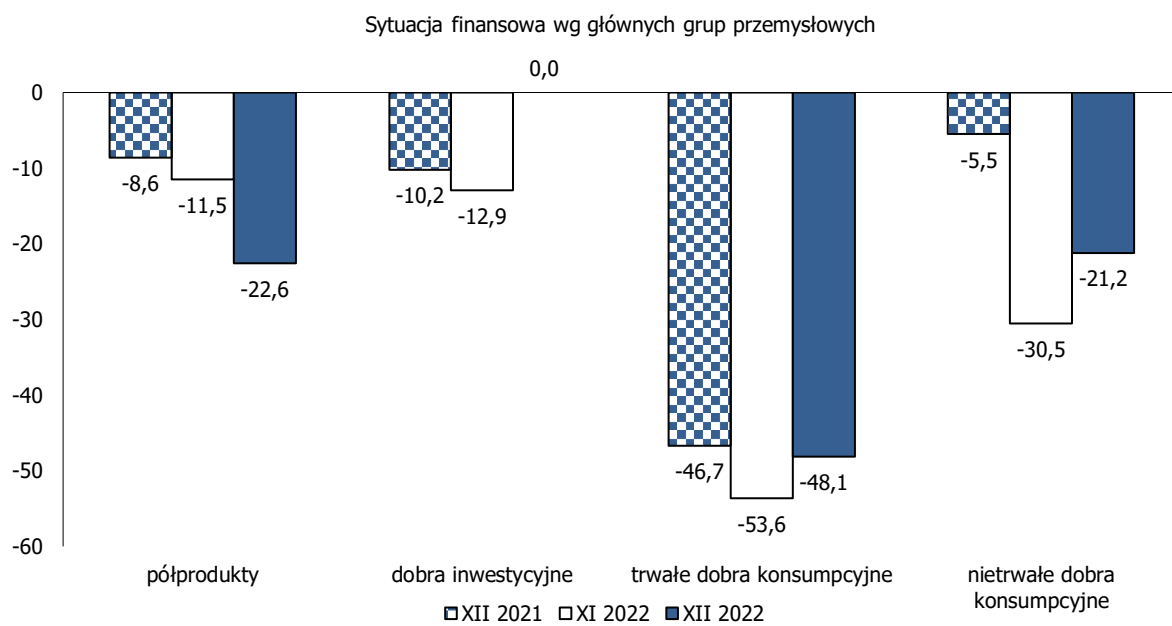
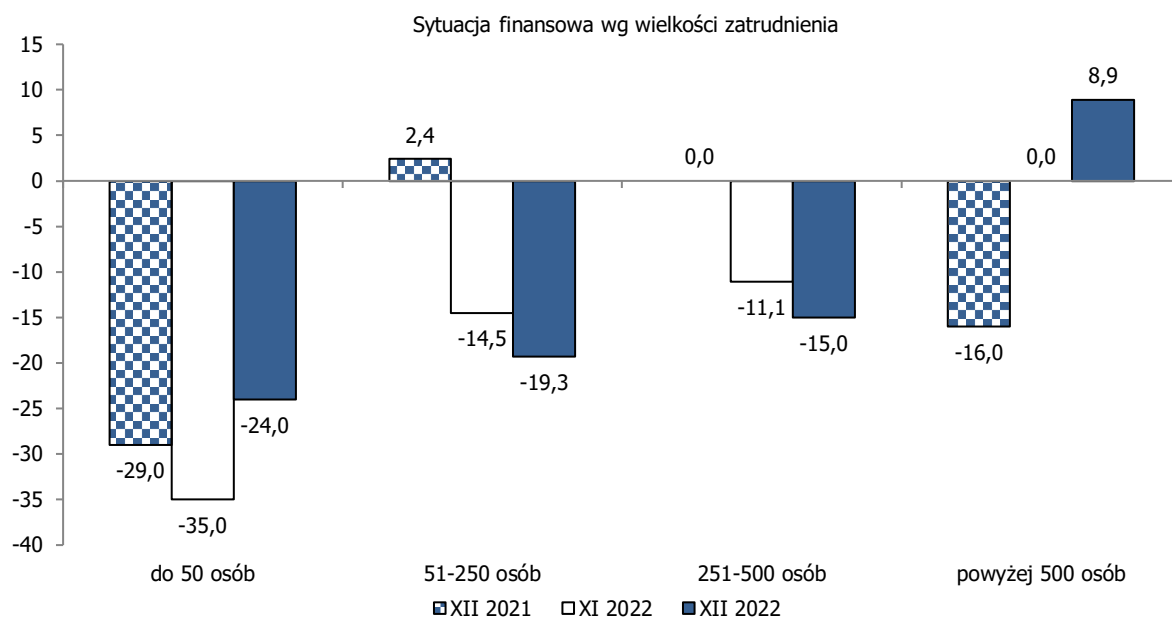


7. Sytuacja finansowa

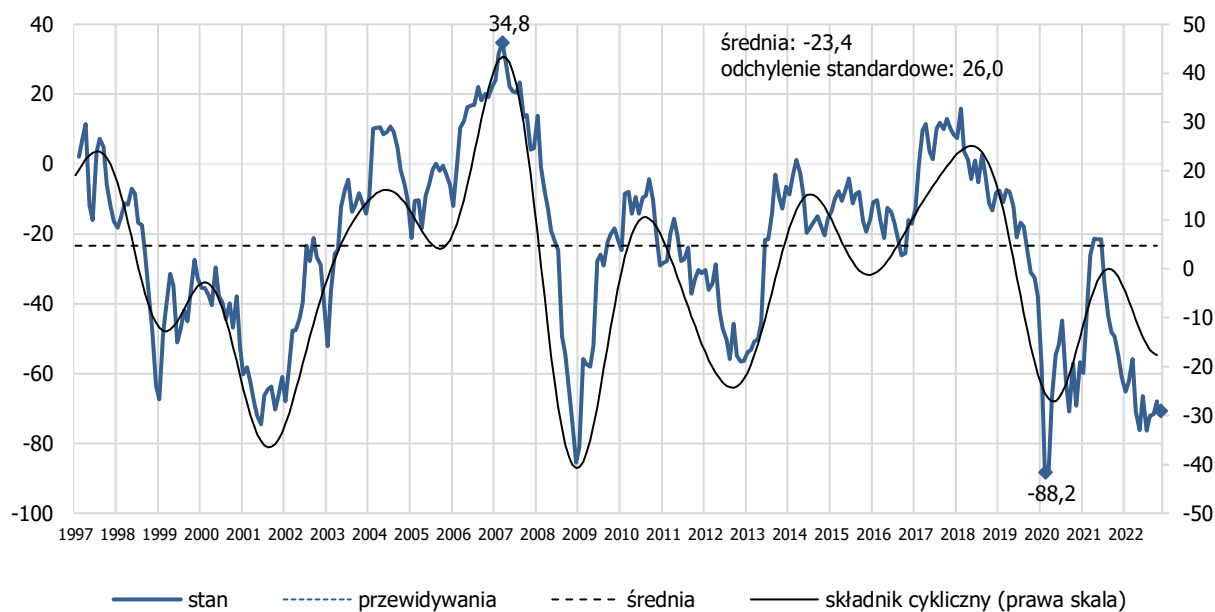


	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
poprawa	15,2	8,8	12,8	9,5	9,9	7,1
brak zmiany	58,7	57,7	60,0	61,4	61,3	58,4
pogorszenie	26,1	33,6	27,2	29,1	28,8	34,5
saldo	-10,9	-24,8	-14,4	-19,5	-18,9	-27,4

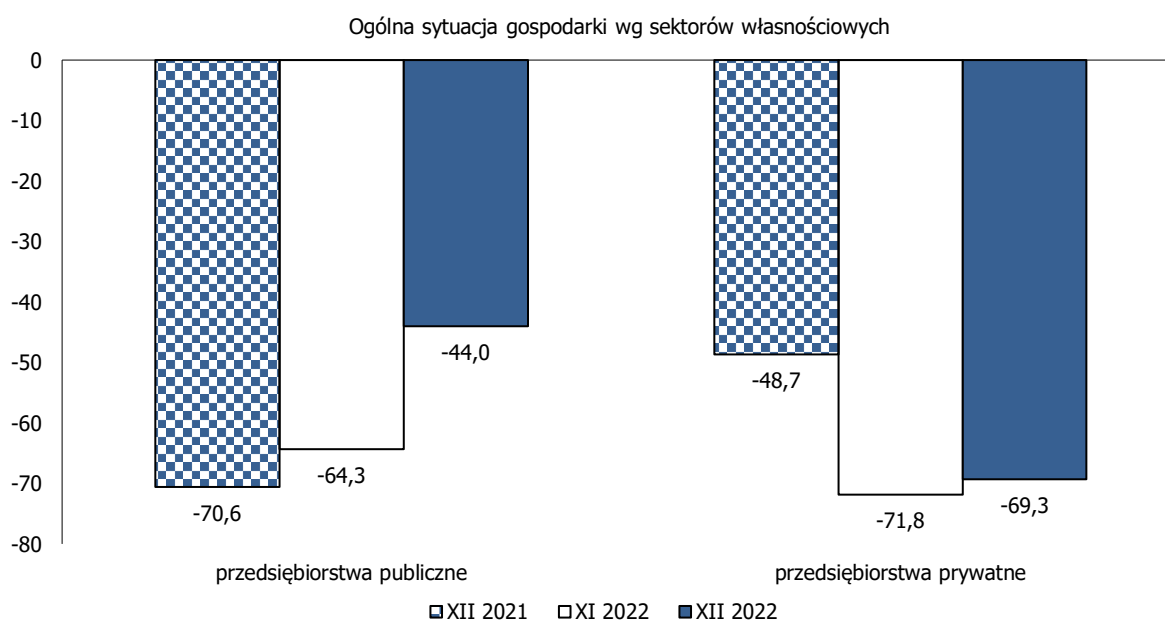


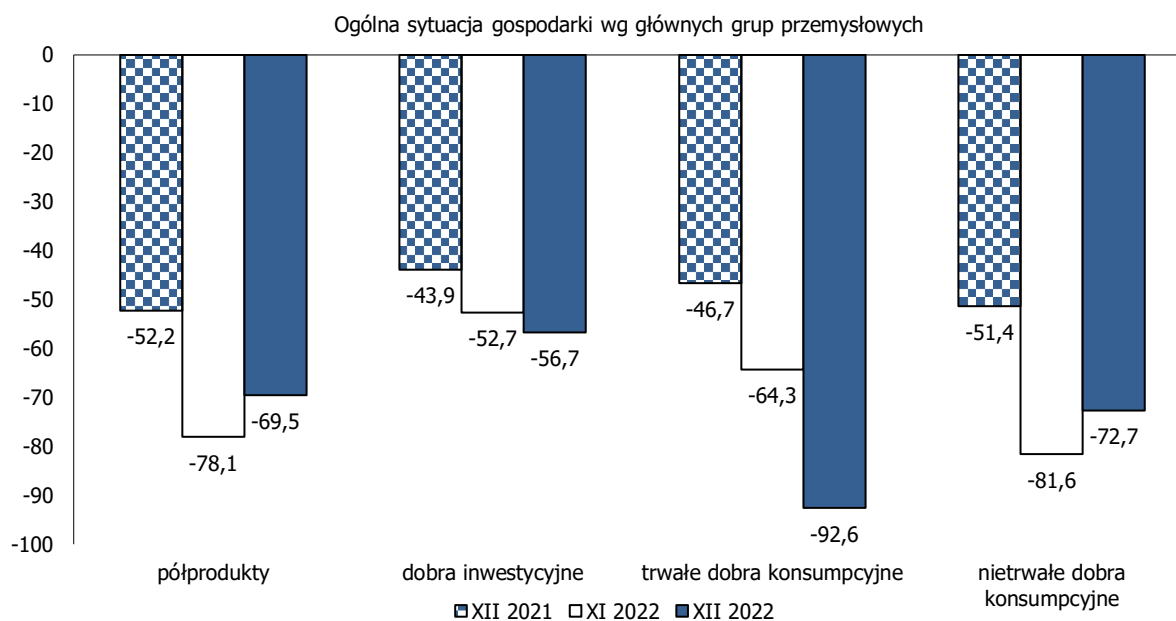
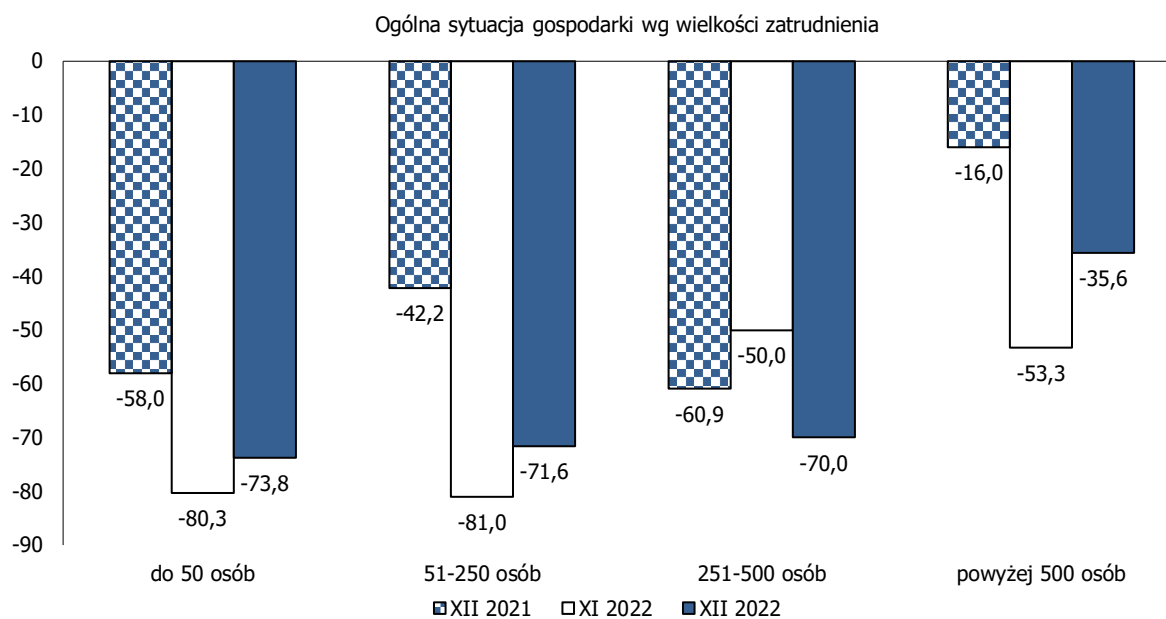


8. Ogólna sytuacja gospodarki



	XII'21	IX'22	X'22	XI'22	XII'22	przewidywania
poprawa	5,9	2,2	0,2	1,4	0,5	2,3
brak zmiany	38,7	19,1	27,4	25,6	31,1	24,8
pogorszenie	55,4	78,7	72,3	73,0	68,4	72,9
saldo	-49,5	-76,4	-72,1	-71,6	-68,0	-70,6



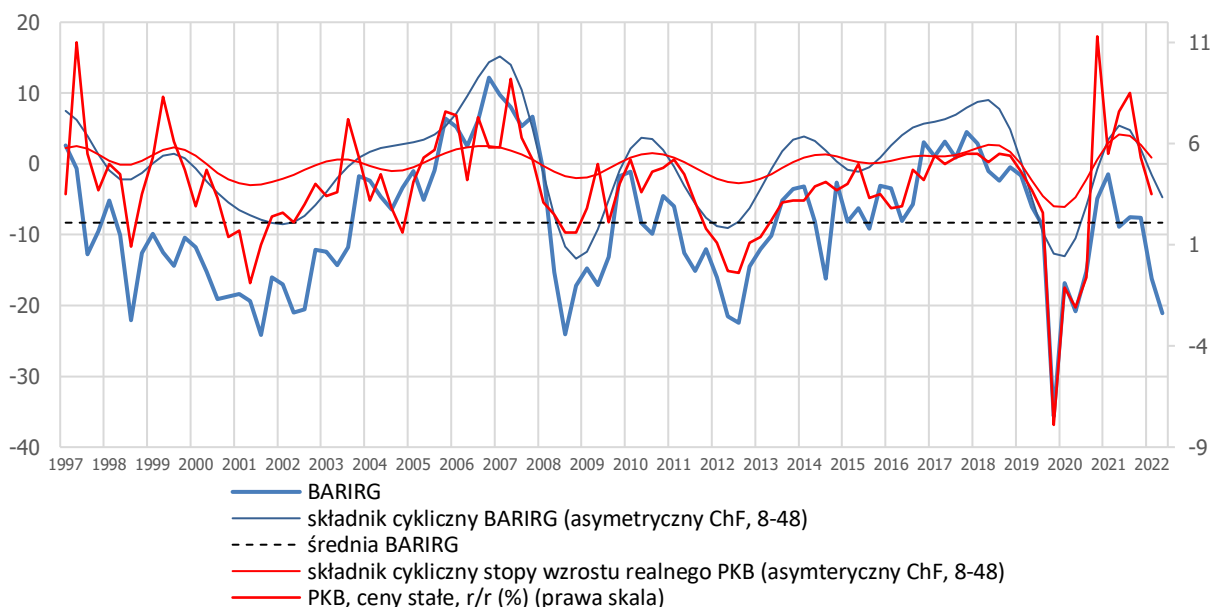


III. SUMMARY

In December, 2022 manufacturing activity decreased. The industrial confidence indicator (ICI) dropped by 2.4 pts to -15.1 pts. The surveyed firms reported a rise in production and domestic orders. Their financial situation improved, as well as their opinions about general economic situation in Poland. On the other hand, finished goods inventories and producer prices increased, and employment declined. The survey balances yearly decreased, together with the confidence indicator (by 10.7 pts), sustaining the downturn in the manufacturing sector, which has been persistent since the second quarter of 2021. Producers' expectations over the next months are deeply pessimistic.

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM W 2022 ROKU

Rok 2022 dla gospodarki polskiej był trudny. Po zagrożeniach pandemicznych, których negatywne skutki gospodarcze ciągle się utrzymują, pojawiły się nowe, wynikające z wojny w Ukrainie, zmianach Polskiego Ładu i postępującej inflacji. Działalność gospodarcza prowadzona była w bardzo zmiennych warunkach, potęgujących niepewność wśród uczestników działalności gospodarczej i niestabilność w gospodarce. Sygnały spowolnienia aktywności gospodarczej pojawiły się już w pierwszej połowie 2021 r. Początek roku 2022 zapowiadał się jednak stosunkowo dobrze. Wartość barometru BARIRG, będącego syntetycznym wskaźnikiem koniunktury gospodarczej, obliczanym jako średnia ważona wskaźników koniunktury w badanych przez IRG SGH sektorach gospodarki, na początku 2022 r. wyniosła -7,55 pkt (rys. niżej). Była większa od wartości z IV kwartału 2021 r. o 1,3 pkt, a od wartości z I kwartału 2021 o 7,7 pkt. Pierwszy kwartał jest zwykle okresem gorszej koniunktury, odnotowane wzrosty wartości barometru były więc odbierane jako zapowiedź poprawy sytuacji w gospodarce. Tak się jednak nie stało. W kolejnych kwartałach wartości barometru malały. W drugim kwartale spadek w skali kwartału był jeszcze niewielki, wyniósł 0,1 pkt, ale w trzecim kwartale wzrósł do 8,65 pkt. Trzeci kwartał w polskiej gospodarce to zwykle okres najlepszej koniunktury ze względu na pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych. Spadek odnotowany w III kwartale 2022 r. jest więc przykładem nietypowej reakcji podmiotów gospodarczych, podejmujących wysiłki dostosowywania się do zmiennych warunków gospodarowania. Spadek wartości barometru w czwartym kwartale zmalał do 5,0 pkt. Wartość barometru na koniec roku wyniosła -21,1 pkt, o 13,55 pkt mniej niż na początku roku i 12,3 pkt mniej niż rok wcześniej. Jest to wartość znacznie niższa od wieloletniej średniej (o 12,8 pkt).



Barometr IRG SGH w latach 1997-2022.

Tendencje widoczne w przebiegu barometru IRG SGH potwierdzają się w zmianach PKB. Wprawdzie znamy obecnie tylko wartość szacunkową PKB za III kwartał, ale spowolnienie w drugiej połowie roku jest bardzo wyraźne, widoczne zarówno przebiegu „surowych” wartości PKB, jak i jego składowej cyklicznej.

Podobnie zmieniała się koniunktura w przemyśle przetwórczym. Wzrosty aktywności gospodarczej miały miejsce na początku roku. Wartości wskaźnika koniunktury rosły w kolejnych miesiącach, od -2,1 pkt w styczniu do 3,1 pkt w kwietniu. W maju i czerwcu nastąpiły spadki, a wskaźnik ponownie przyjął wartości ujemne. W sumie w pierwszym półroczu wskaźnik zmalał o 3,5 pkt.

W drugim półroczu spadek aktywności gospodarczej był już wydatny. Wartości wskaźnika spadały w lipcu, wrześniu, październiku i grudniu, osiągając na koniec roku wysokość -15,1 pkt. W porównaniu z grudniem 2021 r. wartość wskaźnika obniżyła się o 10,7 pkt.

Podobnie jak w latach poprzednich utrzymywały się różnice w ocenach koniunktury, formułowanych przez przedsiębiorstwa prywatne i publiczne. Zmieniały się one w kolejnych miesiącach. Firmy prywatne z miesięcznym wyprzedzeniem sygnalizowały zmiany koniunktury. Amplituda zmian zarówno wartości wskaźnika koniunktury jak i poszczególnych sald bilansowych była zdecydowanie większa w sektorze publicznym niż w prywatnym.

Poziom produkcji w skali roku obniżył się o 11,2 pkt, z wysokości 0,9 pkt w grudniu 2021 r. do -10,1 pkt w grudniu 2022 r. W skali całego roku obserwowano dużą dynamikę zmian wartości salda. Najniższe wartości salda przyjmowało na początku roku i w trzecim kwartale. Tylko w drugim kwartale wartości salda były dodatnie. Podobnie zmieniały się wartości salda prognostycznego. W przebiegu czynnika cyklicznego salda przez cały rok utrzymywała się tendencja spadkowa.

Także dla salda dot. zamówień ogółem odnotowano spadek w skali roku (o 14,1 pkt, z poziomu -5,8 pkt w grudniu 2021 r. do -19,9 pkt w grudniu 2022 r.). Zmiany miesięczne były bardzo dynamiczne. Tylko raz, w kwietniu, salda przyjęło wartość dodatnią. W pozostałych miesiącach przyjmowało wartości ujemne, bardzo niskie w drugiej połowie roku. Wartości salda prognostycznego jeszcze w pierwszej połowie roku były wyższe od wartości salda diagnostycznego, jednak w drugiej połowie zdecydowanie niższe. W przebiegu składowej cyklicznej utrzymywała się tendencja spadkowa. Mniejszy spadek salda miał miejsce w przypadku portfela zamówień eksportowych. W skali roku wyniósł zaledwie 0,3 pkt. Wahania wartości salda w kolejnych miesiącach były jednak znaczne. Przez cały rok salda przyjmowało wartości ujemne. Także dla tej zmiennej wartości salda prognostycznego były wyższe (choć ujemne). W przebiegu składowej cyklicznej tej zmiennej utrzymywała się tendencja spadkowa.

W ciągu roku wartość salda zapasów zwiększyła się o 2,4 pkt, z poziomu 2,0 pkt do 4,4 pkt. W kolejnych miesiącach roku miały miejsce na przemian jego spadki i wzrosty. W przebiegu składnika cyklicznego salda zapasów utrzymywała się tendencja wzrostowa. Saldo pytania dotyczącego cen produkowanych wyrobów w ciągu roku zmniejszyło swoją wartość o 10,8 pkt, a w przebiegu jego czynnika cyklicznego utrzymuje się tendencja spadkowa. Większy wzrost odnotowano dopiero w grudniu.

Saldo zatrudnienia zmniejszyło swoją wartość w ciągu roku o 6,1 pkt, z poziomu 2,7 pkt do -3,4 pkt. Zmiany wartości salda z miesiąca na miesiąc były zróżnicowane co do kierunku i skali. Przyrosty wartości salda i jego dodatnie wartości odnotowano na przełomie pierwszego i drugiego kwartału. W drugiej połowie roku zmiany wartości salda były naprzemiennie. W przebiegu składnika cyklicznego tendencja spadkowa została zahamowana w IV kwartale, jednak prognozy na rok 2023 są niepokojące.

Przedsiębiorstwa negatywnie oceniały swoją sytuację finansową. Saldo odpowiedzi na to pytanie ankiety przez cały rok przyjmowało wartości ujemne. W skali roku wartość salda zmniejszyła się o 8,0 pkt, z poziomu -10,9 pkt w grudniu 2021 r. do -18,9 pkt w końcu 2022 r. W kolejnych miesiącach miały miejsce naprzemiennie spadki i wzrosty jego wartości. Bardzo niskie wartości salda przyjęło w pierwszym i czwartym kwartale. W przebiegu składnika cyklicznego utrzymuje się tendencja spadkowa.

Saldo odpowiedzi na pytanie o ocenę ogólnej sytuacji gospodarki polskiej przez cały rok przyjmowało najniższe wartości spośród wszystkich sald. W skali roku wartość salda zmalała o 17,5 pkt, z poziomu -49,5 pkt do -68 pkt. Najniższe wartości salda odnotowano w drugiej połowie roku. W przebiegu składnika cyklicznego tej zmiennej utrzymuje się tendencja spadkowa.

Wartość salda dot. produkcji na eksport zmniejszyła się w ciągu roku o 21,6 pkt. Największy spadek nastąpił w drugim kwartale. W przebiegu składowej cyklicznej przez cały rok utrzymywała się tendencja spadkowa. Opinie przedsiębiorstw o konkurencyjności ich wyrobów na rynkach

zagranicznych w ciągu roku zmieniały się. Saldo tego pytania w skali roku zmniejszyło swoją wartość o 6,2 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego tej zmiennej utrzymuje się tendencja spadkowa. Saldo pytania o korzyści z produkcji na eksport w porównaniu z produkcją na rynek krajowy w ciągu roku zmalało o 2,4 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego tej zmiennej widoczna jest tendencja spadkowa. W 2022 roku zmniejszyła się, o 7,1 pkt, wartość salda odpowiedzi na pytanie o przeciętny koszt produkcji.

Pogarszaniu się koniunktury towarzyszyło zmniejszenie się stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, z poziomu 49,6% w IV kwartale 2021 r. do 36,8 % w IV kwartale 2022 r.

Wzrosła uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej. Na pierwsze miejsce wróciła bariera popytowa; wskazuje ją 86,2% badanych, o 13,7 pkt proc. więcej niż przed rokiem. Na drugim miejscu znalazła się bariera prawna; na niestabilność przepisów prawnych uskarża się 84% przedsiębiorstw, o 5,3 pkt proc. więcej niż przed rokiem. Na kolejnych miejscach przedsiębiorcy wymieniają: brak wykwalifikowanej siły roboczej (79,7%), obciążenia podatkowe (79,1%), brak surowców i materiałów (75,9%) oraz niską płynność finansową (64,8%). W przypadku tej ostatniej bariery odnotowano największy wzrost odsetka przedsiębiorstw, które ją zgłaszają (o 9,2 pkt proc.).

Zmalało zaangażowanie przedsiębiorstw w działalność inwestycyjną. W ciągu roku o 9,5 pkt zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość inwestycji w maszyny i urządzenia produkcyjne. Mniejszy spadek, o 1,2 pkt, odnotowano natomiast w przypadku inwestycji w budynki i budowlę.

Jako główne ograniczenia działalności inwestycyjnej przedsiębiorstwa wymieniają niezmiennie: niewystarczający zysk (86,6% ankietowanych) i obawę przed zadłużeniem (81,2% wskazań). W dalszej kolejności przedsiębiorstwa wskazują: niedostateczny popyt (74,9%) i wysoki koszt kapitału (68,4%). W zamierzeniach inwestycyjnych na najbliższy okres w pierwszej kolejności wymieniane są: ograniczenie zużycia energii (89% uczestników badania), wymiana starego wyposażenia (81,2%), mechanizacja i automatyzacja produkcji (65,2%) oraz zwiększenie mocy produkcyjnych (64,1%).

Przez cały rok utrzymywało się duże zróżnicowanie koniunktury w analizowanych przekrojach: rodzajowym, regionalnym, według wielkości przedsiębiorstwa. Najsilniej zmiany koniunktury odczuwały przedsiębiorstwa najmniejsze i największe. Wartości wskaźnika koniunktury dla tych grup przedsiębiorstw zmieniły się bardziej niż dla pozostałych.